

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
(повне найменування вищого навчального закладу)

ФАКУЛЬТЕТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
(повне найменування інституту, факультету)

Кафедра: публічного управління та адміністрування
(повна назва кафедри)

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: «Механізми публічного управління
підготовкою персоналу у сфері охорони
громадського порядку»

Виконав: студент магістратури за
спеціальністю 281 Публічне
управління та адміністрування заочної
форми навчання
Олександр СТЕПАНИШИН

Керівник: професор кафедри
публічного управління та
адміністрування, доктор наук з
державного управління, доцент
Володимир КОПАНЧУК

Рецензент: _____

АНОТАЦІЯ

Степанишин О. Д. Механізми публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку. – Рукопис.

У магістерській роботі з'ясовано принципи публічного управління в контексті реалізації освітньої та виховної діяльності серед службовців формувань охорони громадського порядку, порівняння нормативно-правових актів в контексті тенденцій розвитку законодавчої бази у сфері охорони громадського порядку. Удосконалено базові підходи публічного управління у гуманітарному контексті при підготовці персоналу у сфері охорони громадського порядку через мотивацію служби в органах правопорядку, актуалізації виховної ролі соціуму, окреслення ціннісного базису виховних процесів за умов скоординованої взаємодії публічної влади з формуваннями територіальної оборони, неурядовими організаціями тощо.

Доведено, що освітні та виховні процеси у підрозділах з охорони громадського порядку повинні уособлювати ефективну імплементацію гуманітарних цінностей у повсякденність служби, а органи влади забезпечувати створення сприятливих умов, за яких реалізується цілеспрямований публічний вплив на об'єкт управління.

Запропоновано комплекс механізмів реалізації публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку, а саме, правового, комунікативного, організаційного, соціального та мотиваційного, що передбачають у підрозділах з охорони громадського порядку на партнерських засадах освітню та виховну діяльність за участю органів публічної влади і неурядових організацій щодо формування ціннісних орієнтацій під час професійної підготовки службовців у формуваннях забезпечення громадського порядку.

Ключові слова: підготовка персоналу, службовці, громадський порядок, формування, механізми, публічне управління, освітньо-виховна діяльність.

SUMMARY

Stepanyshyn O. D. Mechanisms of public management of personnel training in the field of public order protection. - Manuscript.

The master's thesis clarified the principles of public administration in the context of the implementation of educational and educational activities among employees of public order protection formations, a comparison of normative legal acts in the context of trends in the development of the legislative framework in the field of public order protection. The basic approaches of public administration in the humanitarian context have been improved in the training of personnel in the field of public order protection through the motivation of service in law enforcement agencies, actualization of the educational role of society, delineation of the value basis of educational processes under the conditions of coordinated interaction of public authorities with formations of territorial defense, non-governmental organizations, etc.

It has been proven that educational and educational processes in units for the protection of public order should represent the effective implementation of humanitarian values in the everyday life of the service, and the authorities should ensure the creation of favorable conditions under which purposeful public influence on the object of management is realized.

A complex of mechanisms for the implementation of public management training of personnel in the field of public order protection is proposed, namely, legal, communicative, organizational, social and motivational, which provide for educational and educational activities in public order protection units on a partnership basis with the participation of public authorities and non-governmental organizations regarding the formation of value orientations during the professional training of employees in public order formations.

Keywords: personnel training, employees, public order, formation, mechanisms, public administration, educational activity.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ.....	9
1.1. Сутність та основний зміст підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку як об’єкту публічного впливу.....	9
1.2. Характеристика управлінських підходів щодо освітньо-виховної підготовки персоналу з охорони громадського порядку.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ ТА ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	23
2.1. Трансформація управлінських підходів у системі професійного виховання службовців формувань сфери охорони громадського порядку...	23
2.2. Оцінка впливу освітньої та виховної діяльності у роботі підрозділів органів правопорядку під час військової агресії на території України.....	34
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	44
3.1. Шляхи удосконалення механізмів публічного управління освітньо-виховною підготовкою персоналу з охорони громадського порядку.....	44
3.2. Впровадження механізмів взаємодії публічної влади та неурядових організацій у виховних процесах органів правопорядку.....	53
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку українського суспільства пов'язаний з трансформацією соціально-гуманітарних засад, реформами в системі публічного управління, пріоритетності демократичних прав і свобод. Істотні зміни у внутрішній політиці держави, які зумовили необхідність посилення охорони громадського порядку, численні проблеми, детерміновані гуманітарною безпекою, сучасним рівнем освіти та виховання молоді зумовлюють даний напрям досліджень у галузі науки публічного управління. Освітні та виховні вектори реалізації публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку передбачають перехід до новітніх підходів, а потреби та мотивація службовців повинні знаходитися в центрі уваги. Зазначене дозволить значно активізувати процес становлення пріоритету суспільної відповідальності, адже нівелювання процесів, які проходять під час трансформації цінностей у спеціалізованому соціокультурному середовищі не сприяє соціальній адаптації та оволодінню молоддю навиками для забезпечення охорони громадського порядку.

Актуальність розв'язання даних завдань підтверджена положеннями Законів України та нормативно-правових актів: «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України», «Про впровадження психологічної підготовки особового складу в навчальний процес підготовки органів управління та військ», «Про Національну гвардію України», «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону».

Поза належною увагою поки залишається й проблема систематизації основних навчально-методичних засад професійного виховання персоналу для забезпечення охорони громадського порядку. Важливим є розгляд питань, пов'язаних із визначенням принципів самодисципліни, її значення у процесах здобуття освіти та виховання. Зазначені аспекти відкривають шлях до формування нових освітніх та виховних засад, свідомості та поведінки

персоналу органів охорони громадянського порядку відповідно до стандартів демократичного суспільства.

Сучасна військова агресія, геополітичні виклики, міжнародний тероризм, гібридні та інформаційні війни, які потребують своєчасного вирішення низки проблем як у теоретичному, так і в практичному плані щодо створення ефективної системи гуманітарної безпеки та підготовки кадрів у сфері громадського порядку актуалізують дослідження. У цьому контексті трансформаційні процеси в правоохоронних органах, співпраця з НАТО, євроінтеграція України, отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС та військова співпраця із західними партнерами призводять до підвищення стандартів охорони громадського порядку в Україні.

Проблема виховної діяльності з підготовки кадрів у сфері охорони громадського порядку в останні десятиліття стала предметом уваги багатьох вітчизняних дослідників, у працях яких висвітлюються теоретичні та практичні аспекти цієї актуальної, суспільно значимої проблеми. Оцінюючи теоретичне та практичне значення попередніх наукових праць, слід визнати, що професійна освіта, специфіка підготовки державних службовців як комплексу педагогічних і методичних практик розглядалися в досить вузькому сегменті та без урахування новітніх сучасних реалій.

Питання формування засад підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку розглядали такі вітчизняні учені, як С. Белай, С. Вавренюк, Л. Івашова, В. Кононович, І. Парубчак, В. Сисюк, Р. Сіренко, О. Шаптала, Ю. Шкрібтій та інші.

Проте, незважаючи на такий значний розвиток, дослідження гуманітарних аспектів підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку не є до кінця концептуальними; відсутні обґрунтовані фундаментальні наукові підходи та практичні рекомендації щодо реалізації основних положень у науці державного управління щодо правопорядку.

Мета та завдання магістерської роботи. Метою магістерської роботи є обґрунтування теоретичних засад та прикладних аспектів щодо

удосконалення механізмів публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку в Україні.

Для досягнення мети магістерської роботи було визначено такі *завдання* дослідження:

- розкрити сутність та основний зміст підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку як об'єкту публічного впливу;
- охарактеризувати управлінські підходи щодо освітньо-виховної підготовки персоналу з охорони громадського порядку;
- проаналізувати напрями трансформації управлінських підходів у системі професійного виховання службовців формувань сфери охорони громадського порядку;
- оцінити вплив освітньої та виховної діяльності у роботі підрозділів органів правопорядку під час військової агресії на території України;
- запропонувати шляхи удосконалення механізмів публічного управління освітньо-виховною підготовкою персоналу з охорони громадського порядку;
- запровадити механізми взаємодії публічної влади та неурядових організацій у виховних процесах органів правопорядку.

Об'єктом дослідження є процес підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку.

Предмет дослідження – публічне управління освітньо-виховною підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку в Україні.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є система загальнонаукових та спеціальних методів дослідження.

Для вирішення завдань магістерської роботи було використано такі методи загального та спеціального наукового пізнання, а саме: *аналізу, синтезу* – для визначення сутності процесу підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку як об'єкту публічного впливу; *порівняльного аналізу* – у контексті дослідження управлінських підходів щодо освітньо-виховної підготовки персоналу з охорони громадського порядку; *структурно-*

функціонального аналізу – при оцінці впливу освітньої та виховної діяльності у роботі підрозділів органів правопорядку під час військової агресії на території України; *метод моделювання* – для впровадження механізмів взаємодії публічної влади та неурядових організацій у виховних процесах органів правопорядку тощо.

Інформаційною базою дослідження є наукова вітчизняна і зарубіжна література з теми дослідження, нормативно-правові акти України, міжнародні правові акти, аналітичні та звітні документи тощо.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання висновків та практичних рекомендацій, які містяться в магістерській роботі, як в теоретичному, так і в практичному значенні при визначенні перспективних напрямів удосконалення механізмів публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

1.1. Сутність та основний зміст підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку як об'єкту публічного впливу

У сучасних умовах розвитку України, коли існує безпосередня загроза роздержавлення та втрати суверенітету, а також потрапляння у сферу впливу іншої держави, постає нагальна потреба переосмислення зробленого та впровадження системних заходів, спрямованих на зміцнення системи національно-патріотичного виховання на основі національних та європейських цінностей [34].

Г. Ващенко наголошує: «Українська молодь мусить пам'ятати науку минулого і водночас готуватися до боротьби за самостійну соборну Україну, але водночас готуватися зберегти свою незалежність навіки». Необхідно розуміти важливість національної єдності та солідарності, що саме незалежна держава забезпечує високий рівень культурного розвитку [9, с.99].

Військово-патріотичне виховання є пріоритетним компонентом патріотичного виховання, спрямованим на формування готовності підростаючої особистості захищати Україну, формування бажання здобувати військові професії та проходити службу в Збройних Силах України як особливий вид державної служби для забезпечення активної військової служби. участь громадян у забезпеченні безпеки держави від зовнішніх загроз [34].

Системний характер військово-патріотичного виховання визначається комплексністю, ієрархізованістю та цілісністю патріотичної свідомості та національного й громадянського виховання народу України, особового складу військових формувань і військового виховання воїнів, тому військово-патріотичне виховання не існує ізольовано від військового, національного,

громадянського, морального, естетичного та інших напрямів виховання військовослужбовців [6, с. 27].

Державна освітня політика – це системна, цілеспрямована діяльність органів державної влади та громадського самоврядування щодо виховання молодого покоління. Його характерними ознаками є узгодженість, ієрархічність, упорядкованість, компетенція відповідних органів управління у сфері освіти та наявність повноважень, що надають офіційний статус результатам їх діяльності [7].

А. В. Баранова розглядає публічну політику як діяльність державних інститутів з регулювання суспільних справ, що виявляється в усіх сферах суспільного життя. Оскільки держава виконує виховну функцію в суспільстві, державна освітня політика є частиною соціокультурної, молодіжної та освітньої політики. Проте особливості та значення освіти як суб'єкта державного управління дають змогу виділити державну освітню політику як самостійну форму діяльності держави [7].

А. В. Ромін та О. А. Яценко розглядають державну політику щодо організації навчального процесу у вищих навчальних закладах з особливими умовами навчання та наголошують, що навчальний процес є складною динамічною системою, яка не може існувати поза певним середовищем і може бути лише зрозумілою у взаємодії з ним. Відповідно до принципу ієрархічності виховний процес є лише одним із компонентів соціального середовища, тому системний підхід до аналізу виховного процесу обов'язково включає дослідження взаємодії виховного процесу як системи з навколишнім середовищем [64, с. 348].

Формування виховного ідеалу як мети патріотичного виховання військової молоді передбачає посилення уваги суспільства до бажаних рис характеру військовослужбовців, які підлягають виховному впливу, зокрема: любові до Батьківщини, релігійності, моральності, поваги до батьків, принциповість, мужність, чесність, людяність, солідарність, дисциплінованість, працелюбність, помірний аскетизм. Основну роль у

формуванні патріотизму відіграє виховання воїнів любові до Батьківщини. З любові до Батьківщини починається формування національної свідомості, шанобливого ставлення до свого народу, рідної природи, національних традицій. Воїн-патріот готовий захищати свою Батьківщину, самовіддано працювати для її добробуту, захищати від ворогів, а в разі потреби віддати за неї своє життя [31, с. 50].

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна, системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських об'єднань і благодійних організацій, сім'ї, навчальних закладів та інших установ з метою виховання високої патріотичної свідомості підростаючого покоління, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про добробут свого народу, готовності виконувати громадянський і конституційний обов'язок щодо захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України та підтримки її становлення як правової, демократичної, соціальної держави [34].

Розвиток військово-правового виховання як однієї з підсистем військової організації суспільства відбувається через взаємодію його елементів і пов'язаний із упорядкованістю або дезорганізацією, зумовленими внутрішніми процесами та впливом соціального середовища, що призводить до зміни структури та функціонування частин збройних сил [69, с. 8].

На думку В. В. Федоренка, військово-правове виховання є цілісною структурою, що відповідає основним характерним ознакам систем, таким як:

- цілісність, інтегрованість та поліструктурність;
- стан системи;
- стабільність системи;
- системна ієрархія (підпорядкованість рівнів);
- управління системами;
- відкритість і динамічність;
- нелінійність;
- зовнішній і внутрішній детермінізм;

- функціональні принципи та моделювання.

Автором визначено та з'ясовано закономірності механізму виникнення та функціонування правової та виховної роботи в армії, визначальними чинниками якої є залежність від соціально-політичної, економічної, духовної та військової сфер суспільства. Розвиток військово-правового виховання як однієї з підсистем військової організації суспільства відбувається шляхом взаємодії її елементів і пов'язаний із впорядкованістю або дезорганізацією, зумовленими внутрішніми процесами та впливом соціального середовища, що призводить до зміни структури та функціонування частин Збройних Сил [69, с. 3].

О. П. Дзьобань та Є. М. Мануйлов вважають, що в системі правового виховання військовослужбовців важливу роль відіграє правове виховання, яке здійснюється в системі гуманітарної освіти і є її обов'язковою частиною [22, с. 415]. Під військово-правовим вихованням розуміється процес цілеспрямованого впливу на свідомість, поведінку і дії військовослужбовців з метою формування і розвитку їх правових уявлень, переконань, поглядів, почуттів і здібностей, що забезпечують свідоме виконання вимог закону України, військової присяги і порядку, а також виконання наказів командирів (начальників) [69, с. 9].

В. Ф. Барановський та О. В. Тарасенко вважають, що сучасна система військово-патріотичного виховання курсантів військових ВНЗ України передбачає врахування інноваційних підходів до її побудови, загальносвітових тенденцій гуманізації, демократизації навчального процесу та наділення суб'єктністю, цивілізованістю та професійною спрямованістю, використання нетрадиційних підходів до її організації та проведення. Військово-патріотичне виховання – це відносно самостійна, багатопланова і цілеспрямована сфера діяльності державних установ, громадських органів і організацій, яка тісно переплітається з основними напрямками виховання підростаючого покоління і має конкретні завдання, зміст, принципи і методи, форми, що виникають з

потреби у формуванні та розвитку готовності особистості до виконання функції захисту Вітчизни [6, с. 26-27].

Навчальний процес у ВНЗ з особливими умовами навчання включає:

- пізнавальну складовий компонент – засвоєння знань, норм і правил поведінки майбутнього фахівця;
- емоційно-вольовий компонент – формування емоційної сфери майбутнього керівника, почуття патріотизму, відповідальності;
- стимулюючо-мотиваційний компонент - формування переконань;
- практично-діяльнісний компонент – це формування умінь і навичок поведінки майбутнього керівника, визначених нормативними документами та результатами навчальної діяльності під час навчання [64, с. 348].

Одним із пріоритетів діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері національно-патріотичного виховання є налагодження співпраці з військовими формуваннями України як мотивації бажання обирати військову професію [35]. Військова освіта в Україні, на думку Ю. С. Полякова, тісно пов'язана з проходженням військової служби, її особливостями як специфічного виду державної служби. Крім цього, акцентується увага на специфіці навчального процесу курсантів, зокрема з метою повного та всебічного здійснення навчального та виховного процесу та для його впорядкування курсантів об'єднують у підрозділи (батальйони (дивізії), ескадрильї), курси, роти (батареї, ланки), взводи, навчальні (льотні) групи тощо), які порівняно з групами в цивільному інституті, мають суттєву відмінність [47, с. 187].

Стан готовності підрозділів в сучасних умовах багато в чому визначається якістю організації та проведення спеціальної підготовки, що безпосередньо залежить від рівня методичної майстерності офіцерів, їхнього вміння з високою якістю навчати і виховувати підлеглих. Тому кожен офіцер повинен бути не просто високо підготовленим професіоналом своєї справи, але обов'язково вмілим методистом, вихователем і педагогом. Під час спеціальної підготовки, яка є основним змістом повсякденної діяльності

офіцера, він має забезпечити підтримку і вдосконалення професійної підготовки особового складу, його фізичної витривалості, злагодженості екіпажів, розрахунків, підрозділів для виконання поставлених завдань відповідно до їх призначення [45, с. 51].

Аналіз стану освітнього процесу й якості підготовки майбутніх офіцерів у військово-навчальних закладах виявив наявність серйозного протиріччя між існуючою системою керівництва їх навчальними колективами і вимогами підвищення ефективності освітнього процесу. Через недоліки у формуванні системи морально-етичних цінностей суспільства і погіршення результативності в діяльності виховних структур військово-навчальних закладів вирішення даного протиріччя вимагає, насамперед, стабілізації й підвищення мотиваційної спрямованості діяльності курсантів і докорінного покращання соціально-психологічних умов, в яких відбувається освітній процес [45, с. 69].

Професори А. О. Вітченко та В. І. Осьодло у спільній публікації наголошують, що стандартизація має провідне значення в оновленні вищої військової освіти, оскільки стандарти мають модель військового фахівця (професійний стандарт) та перспективне бачення розвитку галузі (академічний стандарт). Вони зазначають, що стандарти вищої освіти за військовими спеціальностями, цільові орієнтири освітніх програм підготовки військових фахівців з вищою освітою мають не лише відповідати сучасним потребам Збройних Сил України, а й містити футуристичний елемент, на який вони спираються. Основну увагу слід зосередити на науковому прогнозуванні видів, способів і засобів ведення війни, організації систем національної безпеки і оборони в провідних країнах світу [13, с. 45-46].

В. М. Телелим та Ю. І. Приходько звертають увагу на актуальність оновлення системи військової освіти в Україні та пояснює це зміною пріоритетів у забезпеченні обороноздатності держави, де сучасні комплекси та системи озброєння підвищують значення людського фактору, який стає вирішальним, тому є нагальна потреба у підготовці такого військового

фахівця, який має бути компетентним у галузі військової спеціальності у веденні бойових дій із застосуванням найсучасніших зразків озброєння та військової техніки, готовим самостійно приймати рішення та діяти в нетипових умовах [68, с. 5-6].

Система соціально-психологічного забезпечення керівництва навчальними колективами вищого військового навчального закладу повинна містити підсистему збору та обробки інформації, підсистеми соціально-психологічного забезпечення набору курсантів, комплектування навчальних груп, адаптації курсантів до військової служби і навчання у закладах вищої освіти, формування соціально-психологічних характеристик учнів і навчального колективу в цілому, формування стійкої професійної орієнтації, попередження порушень військової дисципліни, розстановки, виховання та атестації командного складу навчальних колективів, атестування випускників, підсистему оцінки ефективності впливу сформованого соціально-психологічного впливу [45, с. 67].

Відповідно до концепції розвитку Національної гвардії України, Національна гвардія має складатися з професійно підготовлених військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, мають високі морально-ділові якості та здатні ефективно виконувати складні завдання як у мирний, так і під час особливі періоди [55]. Стандарти вищої освіти для кожної військової спеціальності, за якою здійснюється підготовка фахівців для Національної гвардії України, розробляються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням пропозицій Міністерства внутрішніх справ України та затверджені Міністерством оборони України [52].

У Концепції розвитку професійного сержантського і старшинського складу Національної гвардії України зазначено, що підготовка професійного сержанта (старшини) має починатися з базової загальновійськової підготовки військовозобов'язаного і тривати протягом усієї військової кар'єри військовослужбовця. При цьому, крім знань, умінь і навичок, які

військовослужбовець повинен систематично і послідовно набувати під час професійної підготовки та військової підготовки, визначальне значення має досвід, який він набуває під час служби у військових частинах і штабах різних рівнів. підготовка військових частин і установ до виконання завдань за призначенням у місіях на різних аренах воєнних дій і в різних умовах навколишнього середовища [44].

Концепція розвитку Національної гвардії на період до 2020 року передбачала інтеграцію системи бойової та спеціальної підготовки Національної гвардії в єдину систему підготовки сил безпеки і оборони із залученням викладачів та інструкторів з країн НАТО та ЄС, зберігаючи спеціалізацію та, за необхідності, індивідуальну систему навчання, а також завершення формування центрів підготовки військовослужбовців, резервістів та підрозділів Національної гвардії, а також навчально-матеріальної бази, а також впровадження нових програм спеціальної та бойової підготовки військовослужбовців, резервістів і підрозділів Національної гвардії, сучасних засобів підготовки особового складу та підготовки підрозділів (імітаційних комплексів бойових дій тощо).

1.2. Характеристика управлінських підходів щодо освітньо-виховної підготовки персоналу з охорони громадського порядку

Узагальнення наукових знань дозволяє зрозуміти ступінь сформованості властивостей і якостей особистості, які реалізуються в системі освіти в рамках виховної діяльності. Інструментальна частина навчального процесу представлена системою спеціальних методів, розроблених у психології та педагогіці, а також у державному управлінні в гуманітарній сфері. Незважаючи на ще недостатню наукову розробленість цієї проблеми, її істотні структурні елементи вже впроваджені в педагогічну практику та професійну підготовку фахівців.

Використання традиційних методів дає змогу отримати точніші результати з урахуванням успіхів і недоліків у навчанні та виконанні інших завдань, що дозволяє зробити висновки про особливості особистісно-професійної спрямованості майбутнього фахівця та ступінь сформованості життєвої позиції. Це дає змогу суттєво підвищити ефективність освітньої діяльності та спрямувати освіту на більш ефективне вирішення проблем, пов'язаних із формуванням професійної підготовки на сучасному етапі України [7].

Мета навчальної взаємодії є системоутворюючим елементом освітньої технології; Від цього залежить зміст, методи, прийоми і засоби досягнення виховного ефекту. Для визначення цілей виховання необхідна педагогічна діагностика – дослідження стану виховного процесу, насамперед виховання молоді, а також умов його здійснення [10, с. 34]. У цьому контексті постає питання, що є імпульсом, рушійною силою навчального процесу. Це привід розпочати процес виховання та особистісного становлення юнака, але лише за умови відповідності цих вимог його віковим особливостям.

Усе це визначило сутність поняття цілепокладання в освітній технології, під яким персоніфікується свідомий процес виявлення та постановки цілей і завдань навчальної та виховної діяльності. Вибір освітніх цілей визначається уявленнями про цілі та цінності суспільства, а також соціально-економічними, політичними та іншими особливостями розвитку суспільства і держави. Цю проблему значною мірою усуває моделювання деяких освітніх технологій на етапі їх теоретичної розробки та обґрунтування. Моделювання освітніх технологій розглядається як метод дослідження фрагмента соціальної дійсності, а також конструювання та дослідження моделей реально існуючих і конструюваних об'єктів і явищ [25, с. 121].

Під формами навчання більшість учителів розуміють організаційну сторону цього виду навчальної діяльності, яка розкриває певний склад і групи учнів, структуру навчальної діяльності, місце і тривалість їх проведення. Форми, які використовуються в освіті, часто реалізуються в освітніх

технологіях. Їх відмінність полягає лише в змістовній складовій. В освіті вони спрямовані на формування або розвиток особистісної сфери молодшої людини, а в вихованні переважно на формування знань, на формування власної особистості, оскільки і пізнавальні або професійні вміння та навички на відміну від форм навчання, є одним із найпоширеніших методів навчальної взаємодії [5; 25; 70].

Розвиток національної системи освіти в сучасних умовах з урахуванням глобальних змін у всіх сферах суспільного життя та історичних викликів ХХІ століття вимагає критичного осмислення досягнутого. Для вирішення цих проблем необхідно створити ефективну нормативно-правову базу діяльності соціально-гуманітарної сфери в сучасних умовах, особливо у сфері навчання та виховання молоді. Загальний і необмежений доступ до інформації свідчить про те, що молода людина бере участь у глобальних змінах і першою переосмислює картину реальності, в якій вона живе.

У контексті сучасних змін особливої уваги заслуговують спеціалізовані середовища, які виконують виховну та соціалізуючу функції. Для підростаючого покоління велику роль у виборі життєвої орієнтації відіграють навчальні заклади, особливо університети. Молодь, яка перебуває в особливому віці, переходить від юності до зрілості, отримавши відповідну освіту, входить у суспільство в особливому ситуативному контексті. Перед нею стоїть низка життєвих завдань, а саме: виконання професійних обов'язків, взяття на себе громадянської відповідальності, бажання використовувати власний потенціал [9, с. 88-90].

Зміни в сучасному суспільстві змушують молодь шукати відповіді на питання про роль державної підтримки та стан суспільства, в якому ми живемо. З одного боку, суспільство, як і молоде покоління, залучені до багатьох змін, які напряду не залежать від молоді; з іншого боку, молодь ніколи не мала таких більших можливостей впливати на вирішення власної долі та скористатися наявною ситуацією. Змінюється державна гуманітарна

політика, яка має постійно впливати на вибір підростаючого покоління під час навчання чи кар'єри.

Якщо молоді люди хочуть досягти успіху, вони повинні бути готові до постійних змін та інновацій і бути відкритими до глобалізованого середовища. Водночас незаперечним фактом є те, що глобалізація має значний вплив на молодь на існування сучасного суспільства з культурної, економічної та політичної точок зору. Формування молоді особистості означає формування особистісного самовизначення на основі морально-психологічного функціонування, контактів з іншими людьми та їх ставлення до соціокультурних цінностей.

Молода людина потрапляє в умови соціальної взаємодії та досвіду, які повинні бути інтегровані в цілісну систему. Занепокоєння молоді людини зосереджені на людських дилемах і потребах. Формування особистості молоді людини – це власне проблема сучасного покоління. У суспільному житті молодь прагне отримати знання про механізми світоустрою, що поєднується з вірою в їх корисність і готовністю висловлювати думку про складні процеси розвитку держави [68].

Нині складається не надто сприятлива ситуація у процесі формування соціально-духовних цінностей поряд із становленням особистості української молоді, що визначається сукупністю факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру, відсутністю цілеспрямованої, систематичної та структурно-системної системи навчання, в основі якої лежить технологічна форма виховної роботи. Постійно зростаючі вимоги до розвитку молоді щодо її самоосвіти та самовдосконалення творчих та інтелектуальних здібностей вимагають від педагогічної спільноти впровадження в освітній процес нових освітніх технологій та засобів.

Це зумовлює формування широкого світогляду, професійних компетенцій і впевненості у собі на основі відповідального ставлення відповідно до майбутньої стратегії професійного та життєвого успіху [43, с. 134]. У ситуації, коли молода людина відчуває, що обраний нею

шлях у житті вже не такий привабливий, як раніше, потрібні невеликі зміни, щоб досягти зміни сенсу життя.

Важливою рисою життєвої орієнтації молоді є внутрішня згуртованість – система певних поглядів і переконань, які визначають сенс життя молоді. Життєві цінності трактуються у свідомості молоді як показник сенсу життя, але водночас і як наслідок сенсу життя [66, с. 5-6]. Враховуючи державну гуманітарну політику, необхідно проаналізувати підходи до управління процесами соціалізації та виховання, які є найважливішими факторами та формують ціннісні орієнтири молоді.

У процесі змін у сучасному світі велика увага приділяється середовищам, які виконують виховну та соціалізуючу функції. Дослідження соціального різноманіття молодіжного дозвілля обмежується аналізом традиційних факторів, таких як стать, професійна приналежність, рівень освіти чи доходу [4; 64]. Важливість цих факторів важлива для пояснення масштабів і характеру соціальної різноманітності в цій сфері, але було б корисно визначити інші суб'єктивні фактори, які вказують на критерії соціального престижу.

Незадовільний стан фінансового, матеріально-технічного забезпечення освіти, відсутність повноцінної системи освіти як фізичного, так і морально-духовного розвитку, соціалізації молоді, падіння моральності, духовності та культурної поведінки значної частини молоді, погана мотивація, небажання значної частини суспільства та економіки інвестувати в освіту, наявність у системі освіти фактів нецільового використання фінансових та матеріальних ресурсів, відсутність системи мотивації та стимулювання інноваційної діяльності не сприяють ефективному формуванню та реалізації державної гуманітарної політики [64, с. 351-352]. Складність процесу реформування та значні проблеми створюють певні ризики, які ускладнюють досягнення поставлених цілей.

Серед них нестабільна економіка, обмеженість ресурсів для системного виконання всіх завдань і заходів, негативний вплив складної демографічної

ситуації, неготовність значної частини педагогічного колективу до інноваційної діяльності та слабка готовність органів управління освітою комплексно вирішити актуальні проблеми, забезпечити координацію діяльності всіх служб та закладів, а також необхідність ремонту, оновлення та модернізації існуючих будівель освітньої галузі. Тому необхідні спільні зусилля органів влади, навчальних закладів та громадських організацій у здійсненні заходів щодо забезпечення права студентів та молоді на реалізацію своїх освітніх потреб.

Трансформація системи освіти сучасної молоді повинна здійснюватися в напрямку розвитку програмного, нормативного, науково-методичного та правового забезпечення з метою адаптації освітніх стандартів і норм до нових вимог і можливостей розвитку суспільства.

У зв'язку з цим актуальним є питання розробки сучасної організаційної структури державної гуманітарної політики та національного законодавства, що враховує індивідуальні особливості, менталітет народу, держави та перспективи розвитку соціально-економічних можливостей країни стає дедалі актуальнішим. Не применшуючи переваг інтенсивного впровадження інноваційних освітніх програм і педагогічних технологій у навчальні процеси, технологічні інновації особистісного змісту ще не набули значного поширення в системі освіти молоді.

На даний момент актуальними є ускладнення соціально-життєвих умов молоді людини, стійке емоційне напруження, постійні зміни життя, комплекс подій, негативна поведінка та психофізична активність особистості, висока щільність населення. Сьогодні спосіб життя залежить від соціальних умов, певного способу життя, що дає змогу реалізувати його у сферах суспільного життя, сукупності ціннісних відносин. На сьогодні вона отримала чітко визначену структуру, зміст та умови, функціонування якої закріплено як змагальна діяльність молоді людини, норми якої встановлені на глобальному рівні, визначені етичними стандартами і моралі [28, с. 66-67].

Гуманітарний розвиток особистості відбувається під впливом зовнішніх і внутрішніх, соціальних і природних, керованих і некерованих факторів. Він відбувається в процесі засвоєння молодю людиною цінностей, норм, установок і моделей поведінки, характерних для конкретного суспільства, соціальної спільноти, групи, а також у відтворенні молодю людиною соціальних зв'язків і соціального досвіду [65]. Сучасна соціалізація молоді відбувається як в умовах стихійного впливу, так і під впливом соціально контрольованих обставин і умов, спеціально створених у процесі виховання в навчальних закладах.

Ідеї громадянського суспільства визначають життєдіяльність різних типів і типів соціальних спільнот, так що людина може жити і ефективно функціонувати в швидко мінливому світі лише за наявності високого рівня особистісної гнучкості. Воно потребує здатності засвоювати та переробляти нову інформацію, адаптуватися до економічних, соціальних та психологічних змін як у суспільстві та державі, так і в найближчому соціальному оточенні. Особливо яскраво це проявляється в процесі взаємодії особистості з оточуючими людьми, об'єднаними в колективи, що надає вихованню певної специфіки.

Таким чином, важливе місце в педагогічній діяльності слід відводити завданню формування в молодій людини здатності бути активним суб'єктом соціально-владних відносин, що можливо лише в умовах виховання в колективі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ ТА ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

2.1. Трансформація управлінських підходів у системі професійного виховання службовців формувань сфери охорони громадського порядку

Для з'ясування управлінських підходів у системі професійного виховання необхідно уточнити сутність сучасного персоналу у сфері охорони громадського порядку, розкрити особливість середовища соціальної взаємодії, специфіку службово-трудої діяльності службовця як носія соціокультурного потенціалу. Для досягнення цієї мети необхідно провести дослідження наукових концепцій, в яких розкрито соціологічний зміст формальної соціальної трудової організації загалом та соціальної трудової організації формувань у сфері охорони громадського порядку, зокрема, уточнити особливості колективу формувань, як організації військового типу.

Розкриття перерахованих проблем необхідно розпочати з аналізу соціологічних концепцій формальної організації, уточнити сутність підрозділів з охорони громадського порядку як військового колективу. У межах сучасної соціології загальноприйнятим є розгляд службовців органів правопорядку у межах середовища його організаційного функціонування. У цьому контексті трудовий колектив національної гвардії розглядається як сукупність індивідів, які усвідомлюють свою належність до певної соціально-професійної спільності, здійснюють службово-трудова діяльність у формальній воєнізованій організації.

У даному випадку підрозділи з охорони громадського порядку – це колективне об'єднання індивідів, які реалізують певні наміри, що мають формальну структуру, правила, поділ праці, обмеження членства. Слід зазначити, що найважливіша форма організації – це трудова організація, де організаційно закріплюється сукупність індивідів у вигляді колективу,

чинного за формальним планом з метою досягнення загально значимих результатів [23, с. 16-17].

Колектив формувань у сфері охорони громадського порядку – це інтегроване об'єднання груп службовців, об'єднаних спільною діяльністю, спільною метою, завданнями, стратегіями поведінки. Даний колектив є соціальним елементом суспільства, і характеризуються специфічною системою, реалізованих соціальних цілей, а саме забезпечення соціокультурної, економічної, політичної, гуманітарної безпеки, захист інтересів суспільства, розвиток професійного потенціалу його членів [12, с. 112]. Колектив формувань у сфері охорони громадського порядку невіддільний від соціуму, він перебуває у постійному взаємозв'язку з іншими елементами соціальної структури.

У межах сучасного колективу формувань у сфері охорони громадського порядку також реалізуються певні соціально-економічні проекти, спрямовані на формування людського потенціалу, так як освітнє середовище такої організації є компонентом її діяльнісного простору, що складається, в тому числі, і з мережі соціальних одиниць, в яких службовці здійснюють активні трудові дії, спрямовані на системне навчання, самонавчання та виховання [38, с. 69]. В колективах формувань у сфері охорони громадського порядку здійснюються соціальні зв'язки, взаємодії, об'єктивно формуються засади організаційної культури, з іншого боку, проявляється подвійна функціональна цільова спрямованість, як військова так і цивільна.

При цьому важливо відзначити, що колектив формувань у сфері охорони громадського порядку – це соціальне організаційне об'єднання груп службовців, пов'язаних стабільними, стійкими відносинами, практиками спільної та соціально корисної службової діяльності. Також це складна структурна організація з безліччю внутрішніх зв'язків, формальними та неформальними відносинами, які визначають організаційну культуру, сукупність цінностей, норм, принципів, ідей, традицій, поглядів, що

відбивають специфіку організаційних відносин, і навіть специфіку діяльних практик взаємодії із зовнішнім соціумом.

В сучасних умовах колектив формувань у сфері охорони громадського порядку характеризується не лише жорсткою формальною структурою, а й наявністю практик проектування та підтримки розвитку здібностей та потреб службовців. На практиці колектив формувань у сфері охорони громадського порядку є мережею взаємопов'язаних, взаємопроникних військово-професійних груп, диференційованих, а також сегментованих [2, с. 56]. У ньому проявляються директивні форми регулювання поведінки, дисципліни та порядку, формується повна згода, стосовно нормативного ладу та авторитету формальних лідерів.

Основна ж характеристика колективу формувань у сфері охорони громадського порядку визначається єдністю службових та соціальних цілей його службової діяльності, що формуються на основі державних і суспільних потреб та інтересів [3, с. 134]. Тому необхідно зазначити, що колектив формувань у сфері охорони громадського порядку – це соціальне організаційне об'єднання службовців, але також це засіб реалізації, досягнення суспільно значимих захисних та соціальних цілей. Таким чином, колектив формувань у сфері охорони громадського порядку уособлює взаємопов'язане та взаємозалежне об'єднання груп службовців на основі єдності організаційної культури, а також освітньо-виховної, соціокультурної діяльності.

Такі цілі досягаються внаслідок тотального державного контролю та підпорядкування діяльності окремих колективів формувань у сфері охорони громадського порядку задачі з виконання службових функцій [46, с. 27]. Соціальна функція колективу формувань у сфері охорони громадського порядку визначає забезпечення законності, порядку, захист конституційного ладу, забезпечення соціальної стабільності, спокою суспільства, запобігання протиправним діям та насильству, а також спрямована на розвиток

соціокультурного потенціалу службовців як суб'єктів колективу формувань у сфері охорони громадського порядку.

Сучасний колектив формувань у сфері охорони громадського порядку є інтегрованою соціальною системою, що орієнтується, з одного боку, захист суспільства та держави, з іншого боку, на розвиток соціокультурного потенціалу її членів. Основу колективу формувань у сфері охорони громадського порядку становлять його службовці, які здійснюють переважну частину своєї життєдіяльності у межах її службового простору. Службовці формувань у сфері охорони громадського порядку є особливою соціальною групою, що виконує спеціальні цілі щодо забезпечення законності, порядку, захист конституційного ладу, забезпечення соціальної стабільності, спокою суспільства та запобігання протиправним діям та насильству.

Отже, службовець формувань у сфері охорони громадського порядку здійснює відповідну службу, що є особливим видом публічної служби, він чинний суб'єкт, який перебуває у системі службового простору відповідної організації, дотримується жорстких вимог щодо формування та службово-трудоного використання соціокультурного потенціалу. Службовець формувань у сфері охорони громадського порядку є носієм специфічного соціокультурного потенціалу, тому поряд з вузькопрофесійним потенціалом він є носієм широкого спектру здібностей, що дозволяють здійснювати безпосередню діяльність з різними групами населення [29, с. 44-45].

Службовець формувань у сфері охорони громадського порядку повинен мати та реалізовувати потенційні здібності до здійснення цільового соціального конструювання, реалізації практик регулювання поведінки різних груп населення та бути орієнтований на формування широкого комплексу людських здібностей. Соціокультурний потенціал підрозділів у сфері охорони громадського порядку формується в контексті специфічного прояву зовнішнього та внутрішнього середовища колективу формувань у сфері охорони громадського порядку, досягнення суспільно необхідної службової діяльності. Розвиток та накопичення соціокультурного потенціалу службовців

формувань у сфері охорони громадського порядку відбувається внаслідок прямого планування та контролю службової діяльності з боку органів публічної влади.

Організаційна культура формувань у сфері охорони громадського порядку характеризується системою своєрідних цінностей, традицій, і правил поведінки. Службове середовище колективу формувань у сфері охорони громадського порядку – це категорія, що характеризує галузь освітньо-виховної діяльності підрозділів, межі можливості поширення практик та взаємовідносин між діючими суб'єктами колективу формувань у сфері охорони громадського порядку [58].

Службове середовище є формою прояву організаційної культури, воно характеризується суб'єктивним проявом, трактуванням, відображає насиченість організаційної культури у свідомості та у поведінці колективу формувань у сфері охорони громадського порядку. Таким чином, внутрішнє середовище характеризується організаційною культурою і є формою життєвого трудового простору службовців формувань у сфері охорони громадського порядку. Воно визначається як особлива сфера, галузь службової життєдіяльності діючого суб'єкта формувань у сфері охорони громадського порядку.

Відповідно, цей розвиток і накопичення обумовлюється як внутрішнім службовим середовищем, а саме розвиненістю соціальної та матеріальної бази, її технологічним оснащенням, характером державної потреби у розвитку соціокультурного потенціалу службовців формувань у сфері охорони громадського порядку. Існує потреба розглянути внутрішнє, і навіть зовнішнє середовище колективу формувань у сфері охорони громадського порядку докладніше. Останнє дозволить уточнити специфіку службової діяльності як носіїв соціокультурного потенціалу, оскільки внутрішнє службове середовище колективу формувань у сфері охорони громадського порядку характеризується організаційною культурою (рис. 2.1.).

Рис. 2.1. Структурно-організаційна схема у сфері публічного управління охороною громадського порядку України.

Джерело: [19].

Надійність роботи підрозділів у сфері охорони громадського порядку гарантується внаслідок формування специфічної службової організаційної культури із властивими їй цінностями, загально визнаними правилами та принципами службової діяльності. Організаційна культура формувань у сфері охорони громадського порядку включає специфічні норми етикету, специфічну форму одягу, відмітні знаки, особливі практики взаємин службовців різних рангів і посад, що у свою чергу склало унікальний соціокультурний менталітет [16, с. 30].

В межах структури формувань у сфері охорони громадського порядку, службовці дотримуються і підпорядковуються встановленим у ній певним нормам, принципам та правилам поведінки. Характерними рисами організаційної культури колективу формувань у сфері охорони громадського порядку є чоловіча прерогатива службової діяльності, які завжди вважалися сильним та вольовим індивідом керівного типу. Ідентичність службовця формувань у сфері охорони громадського порядку – це засіб досягнення чоловічого стилю поведінки на основі певних базисів, а також усталених цінностей, норм, принципів, традицій та правил [17, с. 31-32].

Формування у сфері охорони громадського порядку характеризується як місце перебування та діяльності великої групи людей, які протягом досить тривалого часу відрізані від зовнішнього світу та ведуть окрему діяльність, форми якої експліцитні та ретельно регламентовані. Можна зазначити, що у таких формуваннях діяльність проводиться у конкретному місці, під керівництвом та впливом владної структури, вся діяльність якої носить колективний та регульований характер, переслідуючи чітку організаційну мету. Зазначене формування характеризується загальнолюдськими ідеологічними принципами, соціальною та професійною ізоляцією, штучно звуженим колом спілкування, значним обмеженням свободи дій.

Формуванням аналогічного типу властиве особливе середовище, в якому однаково можуть існувати як формальні, так і неформальні правила відносин між її діючими суб'єктами. Для підрозділів у сфері охорони громадського порядку також властива власна вимоглива дисциплінарна практика. Отже, можна прийти до висновку, що у межах застосування дисциплінарної влади, покарання не спрямоване на репресії, а є лакмусом у діях та поведінці службовців. В даному випадку адміністративний контроль співвідноситься з набором різноманітних певних правил, які службовці формувань у сфері охорони громадського порядку повинні виконувати.

Рівень відповідності чи невідповідності цим правилам відрізняє службовців один від одного, упорядковує їх у певному ієрархічному порядку

та встановлює ціннісну шкалу ступеня відповідності. Дисциплінарна система відрізняється наявністю складних ритуалів та моральним і фізичним примусом, спрямованим на усунення звичок, що раніше існували, а також дотриманням правил статуту [41, с. 90-92]. Індивід, що вливається у колектив формувань у сфері охорони громадського порядку, зіштовхується з ізоляцією від зовнішнього світу, переживає втрату особистої незалежності, обмеження у просторі та часу, практично втрачає будь-яку особисту ідентичність.

Тому, виникає двоїстість поведінки службовців, з одного боку, суб'єкт формувань у сфері охорони громадського порядку беззастережно виконує накази та розпорядження, які віддають представники адміністрації, які перебувають вище в ієрархічній структурі. З іншого боку, він демонструє вільний і незалежний стиль поведінки, тобто певну зневагу до суворих правил поведінки. Усвідомлюється необхідність соціально-психологічної розрядки, формування іншого самостійного стилю поведінки, звільненого від жорстких умов повсякденного життя окремого підрозділу.

Служба у формуваннях сфери охорони громадського порядку – це форма організованого служіння Батьківщині, виконання обов'язків захисту інтересів суспільства і держави. Сакральна діяльність долає низку обмежень особистих, соціально-економічних, громадянських, економічних та політичних прав [9, с. 91]. В даний час зростання соціальної напруженості призводить до формування протиріч розвитку соціокультурного потенціалу в системі цивільно-службових відносин. Часто службові цінності чинних суб'єктів починають переважати над нормами та цінностями колективу формувань у сфері охорони громадського порядку, суспільства загалом. Останнє, як правило, призводить до соціальної напруженості, падіння рівня патріотизму, підвищення розбіжностей та неузгодженості дій.

Отже, розвиток організаційної культури формувань у сфері охорони громадського порядку відображає процеси становлення та формування цінностей, правил поведінки, норм, традицій, санкцій у результаті трансформації службової діяльності. Специфічні риси організаційної культури

формувань у сфері охорони громадського порядку представляють узагальнену характеристику внутрішнього службового середовища колективу формувань. Організаційна культура колективу є, з одної сторони, специфічним інструментом формування стилю життєдіяльності службовців, з іншої сторони, вона є механізмом саморозвитку соціокультурного потенціалу, способом вирішення соціально-трудова протиріч.

Фактично організаційна культура формувань у сфері охорони громадського порядку – це система тотального підпорядкування, що складається з взаємопов'язаних частин та підсистем, вбудованих в єдину культуру суспільства та держави. Вона є соціокультурним чинником, який передбачає запобігання будь-яким порушенням службовців, отже необхідно розглянути зовнішнє середовище формувань у сфері охорони громадського порядку [40, с. 8-10]. В цілому на сучасному етапі зовнішні громадські, господарські, волонтерські організації, соціальні інститути надають суттєвий чи опосередкований вплив на службові процеси в колективах формувань у сфері охорони громадського порядку.

Вони поділяються на органи влади, що впливають на діяльність формувань у сфері охорони громадського порядку при реалізації конкретних владних рішень, які в свою чергу можуть призвести до розформування організаційної структури або ліквідації організації в цілому маючи здатність приймати чи змінювати закони, які здатні при прийнятті або внесення змін до законів блокувати деякі дії, або навпаки надавати їм найбільшу ефективність. Діяльність формувань у сфері охорони громадського порядку є відображенням соціальних процесів, а також проблем суспільства в цілому.

Динаміка розвитку соціокультурного потенціалу, соціальні кризи, які періодично загострюються і які у суспільстві, іманентно відбиваються й у системі життєдіяльності формувань у сфері охорони громадського порядку. Саме держава, інші організаційні структури суспільства сьогодні не лише контролюють, а й визначають діяльність, розвиток, трансформацію підрозділів. Держава, громадські організації багато в чому формують

політичні, економічні, ресурсні основи діяльності формувань у сфері охорони громадського порядку.

Вони визначають характер соціальної структури, динаміку розвитку соціокультурного потенціалу, статус службовців, у зв'язку з цим потреба у соціокультурному потенціалі службовців є виключною прерогативою системи публічної влади. Реальні трансформації структурних компонентів соціокультурного потенціалу службовців формувань у сфері охорони громадського порядку є результатом планування, ресурсного забезпечення, взаємодії суспільних соціальних інститутів. У цьому можна констатувати, що у системі соціокультурного потенціалу службовців він визначається насамперед державою.

Також державою визначається система та механізм нормативно-правового та адміністративного регулювання процесів розвитку соціокультурного потенціалу службовців формувань у сфері охорони громадського порядку, аспекти професійного зростання, визначення можливості та перспективи кар'єрного зростання [36, с. 370]. Таким чином, колектив формувань у сфері охорони громадського порядку повністю залежить і підпорядкований інтересам держави, яка визначає нормативи, форми, напрями розвитку соціокультурного потенціалу нацгвардійців. Останній розвивається виходячи з потреб та інтересів суспільства в цілому та є наслідком факторів, що формуються в рамках державної політики, проектування освітнього, культурного, охорони здоров'я та забезпечення формувань у сфері охорони громадського порядку.

Освіта, культура, охорона здоров'я службовців, заробітна плата, матеріальне забезпечення сімей службовців житлом, соціальними гарантіями, планується та забезпечується державою. Останнє, зрештою, здійснюється з потреби суспільства на соціокультурному потенціалі та навіть визначає затребуваність професії й статус службовця формувань у сфері охорони громадського порядку в суспільстві. Сьогодні спостерігається тенденція уникнення агресивних форм і методів вирішення службових завдань,

агресивних установок і радикальної орієнтації службової діяльності, до більш згладжених і м'яких формулювань стратегії підрозділів у сфері охорони громадського порядку, формування культурно-моральних установок, спрямованих на спокійне врегулювання.

В сучасних умовах службова діяльність формувань у сфері охорони громадського порядку характеризується екстремальними умовами праці, що супроводжуються ризиками для життя та здоров'я, переважанням інтересів служби над особистими, соціально-економічних та економічних прав. Проведений аналіз низки нормативно-правових актів, що стосуються служби формувань у сфері охорони громадського порядку дозволив визначити суб'єктивну особливість її реалізації та особливості реалізації службової діяльності [49]. Службова діяльність формувань у сфері охорони громадського порядку здійснюється у соціальному просторі спеціалізованих воєнізованих частин.

Тому, відмінні риси службової діяльності пов'язані з особливостями здійснення функцій та розв'язування завдань колективами формувань у сфері охорони громадського порядку. Колектив формувань у сфері охорони громадського порядку є об'єднанням індивідів, які здійснюють спеціальну службу в частинах переважно Міністерства внутрішніх справ. Колектив формувань у сфері охорони громадського порядку, як і будь-яка формальна службова організація, має формальну структуру правил, поділу трудової діяльності, обмежений склад суб'єктів.

Стратегія діяльності колективу формувань у сфері охорони громадського порядку спрямована не тільки на здійснення особливих функцій, а саме на захист права і свободи громадян, гарантія безпеки громадян, а й на реалізацію розвитку соціокультурного потенціалу її членів. Колектив формувань у сфері охорони громадського порядку має сувору адміністративну систему стратегій поведінки, організаційних норм, цілей і завдань. Соціальна підсистема суспільства реалізує функції захисту інтересів населення та

держави та забезпечення цільового соціального розвитку соціокультурного потенціалу її суб'єктів, а також реалізацію соціального захисту службовців.

2.2. Оцінка впливу освітньої та виховної діяльності у роботі підрозділів органів правопорядку під час військової агресії на території України

Розвиток освітнього потенціалу нацгвардійців є найважливішою функціональною складовою гуманітарного напрямку діяльності підрозділів органів правопорядку на різному рівні. Дослідження функціонування підрозділів органів правопорядку передбачає необхідність розгляду як дисциплінарної системи, яка є набором підсистем формальних сукупностей службовців, так і їх колективів. В межах сучасного колективу підрозділів органів правопорядку плануються та реалізуються службові дії, трансформується соціальний захист, розробляються, а також реалізуються проекти розвитку соціокультурного потенціалу його суб'єктів.

У цьому контексті найважливішою функцією сучасного колективу підрозділів органів правопорядку є його соціальна відповідальність, орієнтація в розвитку соціокультурного потенціалу його членів. Колектив підрозділів органів правопорядку функціонує задля забезпечення соціальної, економічної, політичної безпеки, захисту інтересів суспільства (рис. 2.2.). За сучасних умов посилюється соціальна функція діяльності колективу підрозділів органів правопорядку, вона визначає реалізацію стратегій розвитку соціокультурного потенціалу службовців, активізуються чинники їх потреб та здібностей.

Специфічними характеристиками професійно-службової діяльності підрозділів органів правопорядку вважатимемо підвищений ризик, суттєві обмеження прав службовця та членів його сім'ї, оскільки професійна діяльність потребує тривалого етапу підготовки, що включає формування соціокультурного потенціалу. Службовець підрозділів органів правопорядку є носієм специфічного соціокультурного потенціалу поряд з вузькопрофесійним

потенціалом, він є носієм широкого спектра здібностей, що дозволяють здійснювати безпосередню діяльність з різними групами населення, з органами державної та місцевої влади, у тому числі й в умовах триваючої військової агресії на території України.

Рис. 2.2. Схема суспільно-владної взаємодії у забезпеченні громадського порядку в контексті національної безпеки України.

Примітка. Удосконалено автором на основі [20].

Службовець підрозділів органів правопорядку повинен мати та реалізовувати потенційні здібності до здійснення проектно-цільового

соціального конструювання, реалізації практик регулювання поведінки різних груп населення. Також, він має бути орієнтований на формування широкого комплексу людських здібностей цільової неформальної реалізації поряд з іншими службовцями, а також внутрішніх соціальних функцій, які уособлюють силу підтримку формального та неформального контролю, передачу досвіду комунікації, просвітницьку та освітню діяльність в умовах триваючої військової агресії на території України.

Цільовий гуманітарний розвиток підрозділів органів правопорядку спрямований, з одного боку, на розширене відтворення їх соціокультурного потенціалу, з іншого боку, на навчання професії службовців, а також на формуванні базових знань з ефективного соціального управління, здійснення формального та неформального контролю над внутрішніми суспільними процесами [21, с. 41]. Процес підготовки правоохоронців у сучасних умовах все більше набуває гуманітарного контексту та соціального завдання, і одним із ефективних шляхів подальшого розвитку проблеми підготовки правоохоронців є саме виховна діяльність у цих підрозділах.

Стратегія сучасного розвитку правоохоронних органів має полягати в одночасному розвитку всіх системних складових службової та професійної діяльності. Суть підготовки працівників правоохоронних органів полягає в цілеспрямованому процесі, який підтримує професійний розвиток особистості шляхом індивідуалізації педагогічних впливів, діагностики професійного розвитку, визначення індивідуальних траєкторій розвитку особистості та організованого розвитку системи. соціальні зв'язки і відносини, характерні для даної професії на сучасному етапі.

У підготовці та розвитку працівників правоохоронних органів існує низка проблемних питань, які потребують вирішення та вирішення у зв'язку з необхідністю їх професійного розвитку та соціалізації в процесі службової діяльності. Тому має відбуватися підвищення здатності до розвитку професійної діяльності, особистісної та професійної самореалізації, продуктивних, якісних змін особистості, її професійно важливих якостей і

професійного статусу, світогляду та уявлень про самореалізацію. Підготовка працівника правоохоронних органів – це процес подальшого розвитку його професійних та особистісних якостей, службової спрямованості особистості, адаптації до професійного середовища, яке забезпечує здатність виконувати службові обов'язки.

Рушійними силами підготовки правоохоронців в умовах військової агресії є процеси, ефективні лише в спеціально організованих освітніх системах шляхом самовизначення, самовдосконалення, самовиховання, самоусвідомлення та самореалізації, які сприяють формування позитивного ставлення до служби. Правоохоронець є таким же учасником і проектувальником суспільних відносин, як і будь-який інший член суспільства, проте особливі умови професійної діяльності та відмова від ряду свобод на користь держави вимагають необхідності свідомої готовності до ризику. життя та здоров'я, право на застосування сили істотно змінює параметри його соціалізації [42; 37, с. 34].

Факторами, які закономірно впливають на підготовку правоохоронців, на сьогодні є складна геополітична ситуація, відродження захисної свідомості в суспільстві у зв'язку з виникненням реальних загроз національній безпеці, піднесення національної свідомості, патріотизму та формування особистості нова національно-державна ідеологія, позитивні зміни в характері правоохоронних органів, безпеки та соціального захисту працівників, цілеспрямована діяльність держави щодо створення позитивного іміджу формувань у сфері охорони громадського порядку.

При проектуванні освіти і виховання необхідно враховувати негативні чинники, зв'язок між характером службової та професійної діяльності, умовами навколишнього середовища та особистими стосунками. При цьому особлива увага приділяється формуванню освітньої сфери, насиченої цінностями служби в правоохоронних підрозділах, поведінковим, інформаційним та іншим середовищами, що сприяють становленню працівників. Поряд з цією закономірністю варто відзначити зв'язок між

окремими сторонами особистості співробітників правоохоронних органів, що призводить до зміни професіоналізму в цілому і в процесі виховання створюється єдність виховних і виховних явищ.

Крім того, такий підхід розширює можливості навчання працівників правоохоронних органів, формою якого є навчальні курси та позааудиторна щоденна практика. Водночас освітні системи забезпечують міжпредметні зв'язки в навчанні та вихованні, а також єдність усіх складових освітнього процесу. Навчальні процеси стають все більш відкритими; правоохоронець не ізольований від зовнішнього світу, хоча фактично живе в закритому суспільстві, а значить, вплив на його особистість неможливо локалізувати.

У структурі службової спрямованості особистості працівників органів внутрішніх справ можна виділити переважаючі мотиви, цінності, ідеали та переконання, інтереси та схильності, елементи світогляду та інші якості, притаманні різним рівням організації особистості [30, с. 105]. Важливим є всебічне розуміння себе як суб'єкта службової діяльності, усвідомлення перспектив самореалізації особистості, педагогічна підтримка, допомога у вирішенні проблем і труднощів, що виникають при формуванні ставлення до професії правоохоронця.

Правоохоронні підрозділи мають високу ціннісну єдність, тому проблема виховання та навчання працівників у будь-якій ситуації набуває ціннісного аспекту. Якщо розглядати один із процесів підготовки правоохоронців, то професіоналізм постає як динамічне явище, ключовою складовою якого є розвиток здатності виконувати покладені на нього завдання у зв'язку з діяльністю працівника. Ці компоненти, звісно, не охоплюють усіх процесів у рамках навчання працівників, але є найбільш важливими та доступними для соціального та професійного виховання в період військової агресії, що триває на території України.

Специфіка діяльності органів внутрішніх справ хоч і не змінює принципово структуру системи освіти, але призводить до певних коректив у її змісті та внутрішніх зв'язках. Організація освітнього супроводу навчання

державних службовців підтверджує й іншу загальну закономірність, яка відображає зв'язок ефективності навчання з урахуванням індивідуального підходу до навчання та виховання. В освітній сфері необхідно максимально використати тенденцію до посилення прикладної та практичної підготовки, збільшення практики та стажування, відновлення контактів зі службами [15, с. 91]. Ключовим напрямком вважають удосконалення форм і методів підготовки та підготовки правоохоронців, а також перегляд традиційних методів виховної роботи.

Відмінною рисою навчання працівників правоохоронних органів у закритому освітньому середовищі є самостійний і вільний вибір змісту освіти, до якого освітня система навчального закладу ще не звикла. Трансформація закритого освітнього простору є однією з найвагоміших інновацій, яку не можна ігнорувати при організації соціально-професійної підготовки працівників правоохоронних органів [14, с. 55-56]. Швидше перед соціально-професійною освітою працівників стоїть завдання організації освітніх обмінів у відкритому гуманітарному середовищі.

На різних етапах вікових криз відбувається докорінна зміна всієї соціальної ситуації розвитку співробітників правоохоронних органів і поява нового типу відносин з оточуючими, зміна одного виду професійної діяльності іншим. Особливе значення для інтеграції має положення про те, що молода людина в кожному віці стикається з низкою завдань, від вирішення яких залежить її особистісний розвиток [58, с. 42]. Віковий підхід покликаний створити умови для їх ефективного вирішення та забезпечити оптимальні умови для підготовки та підтримки правоохоронців.

Виховні завдання покладаються на правоохоронців різними навчальними закладами і існують у суспільній практиці у вигляді певних норм і цінностей. Віковий підхід до виховання в даному випадку визначає знання, уміння, навички, цінності та норми, необхідні для вирішення цих завдань, а саме для виконання соціального замовлення виховання громадянина, підготовки кадрів спеціалістів [27, с. 11]. Виховні цілі стосуються проблеми

формування впевненості особистості, її самовизначення в різних сферах державного і суспільного життя.

У цьому випадку необхідно навчити співробітників правоохоронних органів ставити цілі, відповідні віку і особистості, і коригувати їх у зв'язку зі зміненими об'єктивними обставинами, способами взаємодії, вирішення проблем, попередження та управління конфліктами. Невирішене в молодшому віці виховне завдання може проявитися через тривалий час і призвести до небажаних змін у напрямку розвитку особистісної сфери правоохоронців. Це матиме значний вплив на кінцевий результат підготовки вчителя, а саме на особистісне розширення можливостей молодшої людини, впевненість у собі та самооцінку.

Державна політика підготовки працівників правоохоронних органів передбачає здійснення управлінської діяльності в особливому порядку. Вже сьогодні у все більшій кількості секторів сучасного суспільства, в тому числі й на сучасному етапі військової агресії на території України, склалася ціла система особистісної сфери людини. Слід мати на увазі, що змістовий компонент, крім правильно поставленої виховної мети, визначає успішність і характер функціонування всієї навчально-виховної діяльності правоохоронних органів.

Для цього потрібна відповідна зрілість мотиваційної сфери особистості, яка також формується під впливом педагогічної взаємодії. Особливе значення у підготовці працівників органів внутрішніх справ має професійне самовизначення, яке втілює вибір майбутньої професійної діяльності. Особливого значення набуває особистісне самоусвідомлення та соціалізація молодшої людини, що виникає в процесі цілеспрямованої навчальної взаємодії, що є основою професійного особистісного самовизначення та формує мотивовані життєві цілі та орієнтації [59]. Виховна діяльність розглядається як процес, що динамічно розвивається, що сприяє вихованню кадрів правоохоронних органів та вдосконаленню особистості.

Морально-психологічна готовність до служби в підрозділах правоохоронних органів є актуальною системою, яка забезпечує відносно високий рівень розвитку морально-мотиваційної та вольової сфер. Готовність до служби є результатом синтезу соціально-психологічної, військово-професійної та емоційно-вольової готовності, має соціально обумовлений характер і визначається ступенем включеності в діяльність, об'єктивно ведучим до формування необхідних якостей. Морально-психологічна готовність включає рівень розвитку спрямованості особистості на майбутню службу і базується на системі мотивів і моральних якостей.

Метою психологічного розвитку працівників правоохоронних органів є оптимізація морально-психологічної адаптації, що веде до ефективної взаємодії з військовим колективом та ведення бойової діяльності. Виховання дисципліни та відповідальності, особливо в період військової агресії на території України, має відбуватися у взаємодії та єдності поглядів у громадському та освітньому просторі. Навчальний супровід як рівень психологічного супроводу – це комплекс систематичних заходів контролю та підтримки здатності працівників протистояти залякуючим факторам [48, с.73].

У зв'язку з цими об'єктивними обставинами актуалізується необхідність домінування суб'єктивного людського фактора. Він відображає здатність працівників правоохоронних органів мобілізувати свої внутрішні ресурси, які можуть бути використані для досягнення більш вигідного соціального становища. Ця проблема як особиста, так і національна. Вирішення цієї проблеми дозволить звільненим працівникам у майбутньому безболісно перейти на нові види діяльності та дозволить суспільству ефективно використовувати підготовлених спеціалістів в інтересах соціально-економічного розвитку [50; 54].

Водночас дієвість механізмів державної гуманітарної політики щодо реалізації гарантій у сфері освіти є недостатньою, оскільки запропоновані програми професійної підготовки працівників правоохоронних органів часто

є невимогливими [8, с. 83-84]. У зв'язку з цими об'єктивними обставинами актуалізується необхідність домінуючого суб'єктивного людського фактору, що відображає можливість мобілізації внутрішніх ресурсів правоохоронних органів, які можуть бути використані для досягнення вищого соціального становища в умовах військової агресії на території України.

Особливу увагу при реалізації державної гуманітарної політики у сфері освіти необхідно приділяти вивченню пізнавальних здібностей, емоційної стійкості, ситуативної та особистісної безпеки. Сучасні особливості цих процесів включають сутність національної безпеки держави, стратегічні засади розвитку Збройних Сил, військово-педагогічну науку та ставлення громадянського суспільства до правоохоронців.

Для забезпечення ефективної реалізації державної гуманітарної політики у сфері освіти серед правоохоронців необхідно задіяти всі можливості військової інфраструктури та проводити роботу з координації державних потреб відповідно до очікувань соціальних груп та громадських організацій. Ця діяльність має бути спрямована на системне формування позитивного іміджу поліцейських та формування ціннісних стандартів несення військової служби.

Державне управління у сфері підготовки працівників правоохоронних органів та освітня система також представляють собою єдність у гуманітарній сфері, а комплексність у цьому контексті означає єдність цілей, завдань, змісту, форм і методів навчання [56, с. 87]. Проблема системного аналізу виховної діяльності працівників правоохоронних органів є одним із найновіших напрямів державного управління й перебуває на стадії теоретичної розробки.

У практиці освітньо-виховних технологій та організації цих процесів правоохоронці поєднують знання освітніх систем, законів і принципів виховання, а також технологічний підхід до нього. Це дає підстави розуміти процес підготовки працівників правоохоронних органів як спрямований на досягнення виховних цілей у сучасних організаційно-педагогічних умовах.

Виховання розуміється як комплекс послідовних виховних заходів і втілює в собі діяльність, спрямовану на організацію особистого простору працівників формувань з охорони громадського порядку.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ ПЕРСОНАЛУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

3.1. Шляхи удосконалення механізмів публічного управління освітньо-виховною підготовкою персоналу з охорони громадського порядку

Прагнення українського суспільства до ідеалів гуманізму, патріотизму, соціальної солідарності, демократії, створення умов розвитку людини, затребуваного колективом, суспільством, і державою визначає і основні напрями модернізації освіти. Необхідно відзначити, що в систему виховання під впливом глобалізаційних процесів сьогодні починають проникати закони ринку, викликаючи цілу низку протиріч, найбільш гострою серед яких є втрата навчально-виховним процесом широкої освітньої місії та переорієнтація на потреби сучасного ринку, при цьому навіть західні дослідники, які мають досвід багатьох поколінь ринкового суспільства вказують на патологічні прояви так званої «ринкової орієнтації характеру».

Наслідком стає деформація вимог моральності, які замінюються критерієм раціональності. При цьому авторитет і значущість моральних вимог або суттєво знижуються, або повністю атрофуються, і починає процвітати відверто хижацька поведінка, яка відкидає цінності базового виховання. Визначаючи обсяг поняття виховання можна виділити у широкому соціальному сенсі, включаючи до нього вплив суспільства на людину загалом, тобто. фактично ототожнюють виховання із соціалізацією, в широкому педагогічному сенсі, як виховання, що здійснюється системою освіти; виховання як соціокультурний феномен.

На початку ХХІ століття однією з основних стає проблема розробки нової парадигми виховання, адекватної тенденціям у суспільному розвитку та української ментальності із соціально адаптивним акцентом. Отже, може

бути висунуто комплекс орієнтирів, які відповідають як нагальним потребам сьогодення, так і визначають тенденції державної політики у галузі виховання на найближчу перспективу. Виховання – суспільне явище, тобто процес, що має власний механізм реалізації цілей, завдань, засобів у досягненні проєктованого результату, а також цінність, що регулює процес передачі досвіду діяльності.

Важливими у виховних процесах є вплив, взаємодія, сприяння та взаємосприяння, процес духовної інтеграції, результативність якого не завжди визначається його силою, а, найчастіше, явищем резонансу, що виникає в процесі духовної суб'єктної інтеграції, котра обумовлює високий ступінь активності персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку у процесі патріотичного виховання. На даний час нам просто необхідні культурні та освітні концепції, що дозволяють зберегти досягнення та традиції, створені в рамках полікультурної держави.

Для цього на макрорівні необхідно, перш за все, вжити заходів соціокультурного характеру, визначити ту частину життєзабезпечення, яка становить не лише матеріальну основу життя персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, а його духовну та культурно-історичну основу. Спроби ж і прагнення пересадки в унікальне середовище інших, чужорідних форм соціальної та економічної організації, цінностей, ідеології неминуче руйнують гармонію культури та типи господарської поведінки, а з нею і здатність до позитивних змін, розвитку.

Тому, в українському суспільстві має формуватися незнищенне бажання і воля протиставити чужим ідеологіям щось своє історично виведене і адекватне як національній традиції, так й історичним умовам, що склалися. Виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку – це діяльність із залучення молоді до соціального досвіду у всіх її формах, а саме, знання, емоції, етичні, естетичні норми, і розвиток внутрішніх своєрідних повноважень службовця. Центральною проблемою виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку є проблема

співвідношення індивідуального та суспільного в системі цілей і цінностей службовця, що виховується.

Єдність інтересів особистості, колективу персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, суспільства та держави може бути забезпечена на основі спільних цілей зміцнення миру, стабільності, міжнаціональної, міжконфесійної та громадянської згоди для зміцнення життя народу як єдиного цілого, підвищення якості та рівня життя українців, приборкання російського тероризму та принципів державності, соціальної справедливості, патріотизму та взаємної відповідальності. Реалізація цих принципів передбачає розвиток толерантності, поваги до ближнього, колективізму, соборності, ідентичності, духовності, моральності та, природно, патріотизму і спрямована на досягнення гідного рівня життя громадян.

Серед методологічних проблем патріотичного виховання однією з найважливіших виступає проблема забезпечення предметно-категоріальної визначеності поняття. У цьому, необхідна інтегративна певність виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, заснована на ідеях гуманізму, патріотизму, демократії, відповідальності індивіда перед колективом, суспільством, державою та навпаки [32]. Досягнення такої визначеності є вкрай складною справою, оскільки загальне для патріотичного виховання поняття «виховання» багатозначне.

Сьогодні часто здійснюється ототожнення виховання із соціалізацією, тобто, виховання у широкому педагогічному сенсі як цілеспрямоване виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, яке здійснюється системою навчально-виховних установ та виховання у вузькому педагогічному сенсі як виховна робота із службовцями з метою формування в молоді системи певних якостей, поглядів, переконань, вирішення конкретних виховних завдань [71, с. 141]. Виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку окреслюється як процес педагогічної допомоги у становленні її суб'єктності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні.

Сучасний громадянин – це вільна особистість, здатна до самовизначення у світі культури, гуманна, духовна, творча та адаптивна, це організація такого життя персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, коли він перебуває у постійному діалозі із самим собою, з оточуючим його середовищем. Управлінські підходи педагогічної підтримки персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку та процесу його розвитку розглядає виховання як спеціально організований процес пред’явлення соціально схвалюваних цінностей, нормативних якостей особистості та зразків поведінки службовця.

Ефективність управлінських підходів серед персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку ґрунтується на розробці та впровадженні різноманітних освітньо-виховних доктрин, концепцій, проектів, програм і моделей, заснованих на новій методології розвитку стратегії громадянського суспільства початку третього тисячоліття, в якому поки що тріумфує принцип користі, лібералізму. Однією з найгостріших проблем освіти та педагогіки наших днів стає проблема затребуваності історичного досвіду служіння Батьківщині [63].

Підготовка працівників охорони громадського порядку має ґрунтуватися на сукупності уявлень, переконань і почуттів, спрямованих на сталий розвиток, забезпечення духовної, моральної, економічної та громадянської безпеки суспільства і держави, а також на цілеспрямовану активну діяльність щодо задоволення духовних цінностей. і матеріальні потреби. Суть самого виховання ґрунтується на ціннісних орієнтаціях. В системному плані вони можуть бути представлені як відносно самостійні групи. Загальнолюдські цінності, які стосуються насамперед духовно-моральної сфери, є передумовою ефективного вирішення завдань соціальної педагогіки.

Виховний процес включає багато професійних цінностей, які акумулюються в будь-якій сфері професійної діяльності і виявляються у формі поваги до виконання своїх обов’язків. Підготовка особового складу до

охорони громадського порядку виявляється у спільній діяльності командирів і підрозділів щодо впливу на свідомість, почуття і волю з метою формування та розвитку особистості. У виховному процесі важливо враховувати та цілеспрямовано використовувати особистісні цінності та якісні характеристики особистості, що визначають ступінь соціальної відповідальності [24; 25]. Поведінка працівників охорони громадського порядку оцінюється на основі конкретних дій, поглядів, переконань, життєвих позицій та емоційних проявів.

У вихованні важливе значення має особистий приклад командира, цілеспрямоване використання різних видів виховної діяльності та виховних заходів, що реалізуються, матеріальна забезпеченість і соціальна справедливість, а також застосування заохочень і методів впливу. Важливим також є створення необхідних умов для виконання службового обов'язку та систематичної і цілеспрямованої роботи з патріотичного самовдосконалення шляхом самовиховання та самовиховання. Основні напрямки підготовки особового складу з охорони громадського порядку та управління підрозділом при виконанні службових обов'язків реалізуються в конкретних методиках і планах заходів.

Для цього необхідно відібрати позитивні приклади з досвіду служби, нові тактичні прийоми правоохоронців, які зарекомендували себе на практиці, приклади ефективного застосування спеціальних засобів. Слід зазначити, що ці дії визначаються залежно від ситуації та вносяться необхідні зміни. Таким чином, ефективне використання досвіду служби дозволить поєднати теорію та практику під час виконання службових обов'язків та навчити охоронців аналізувати професійну діяльність підрозділів.

Важливо також знати причини успішного виконання завдань і недоліки та впроваджувати необхідні та перевірені практикою прийоми дій силовиків для виконання поставлених завдань. Підготовка і розвиток особового складу з охорони громадського порядку є комплексним питанням, яке включає різноманітні змістові, організаційні, методичні, колективні та кадрово-

психологічні аспекти діяльності всіх структур підрозділів, командирів, начальників і різних категорій працівників освіти. Удосконалювати освіту і підготовку кадрів правоохоронних органів слід за допомогою різноманітних методів, засобів і форм виховного впливу.

Службова та професійна діяльність працівників правоохоронних органів має особливий характер, який виражається у високому рівні відповідальності персоналу, а виконання службових завдань часто пов'язане з екстремальними умовами та сильним впливом негативних впливів зовнішнього середовища. Для визначення здатності офіцерів охорони громадського порядку протистояти негативним навантаженням зовнішнього середовища необхідно провести професійну підготовку. Головною метою виховання та підготовки персоналу охорони громадського порядку є не лише набуття професійних знань, умінь і навичок, а й розвиток у них здатності зберігати врівноважений психологічний стан у складних умовах.

При цьому важливо і необхідно враховувати реальні трансформаційні зміни, які відбулися і відбуваються в державі та суспільстві. Комплекс процесів адаптації та інтеграції сьогодні оновлюється в дусі підтримки узгодженості основних функцій особистості та стабільності їх реалізації. Вищі вимоги наразі пред'являються до працівників громадського порядку, ніж раніше; ця тенденція зумовлена не лише зовнішніми подіями, а й сучасними поглядами на освітню діяльність, де працівники є активними суб'єктами та залучаються до вирішення різноманітних дидактичних завдань.

Трансформація діяльності посадових осіб з охорони громадського порядку, форм і методів дій під час виконання службових обов'язків потребує розширення рівня теоретичних знань та вдосконалення практичних навичок у сфері охорони громадського порядку. Підвищення вимог до якості освіти є важливим і спрямоване на забезпечення основних цілей підвищення якості підготовки робітничих кадрів з предметів професійної освіти. Виходячи з цілей системи освіти та чинників, що визначають організацію, зміст і методiku забезпечення якості службової підготовки працівників правоохоронних

органів, нові кваліфікаційні вимоги є як ніколи актуальними. Підрозділи охорони громадського порядку є потужним механізмом державної політики, а керівний склад – інструментом державного управління серед особового складу охорони громадського порядку [60; 61].

Реальність неодноразово показувала, що рівень підготовки кадрів правоохоронних органів залежить від професійного рівня командного складу, який визначається як компетенції, які необхідно розвивати у командного складу. Важливо вміти правильно підібрати найефективніші методи та засоби навчання, щоб забезпечити працівникам якісне засвоєння навчального матеріалу, а головне – здатність самостійно здобувати знання, розвивати аналітичне мислення та творчі здібності шляхом інтенсивного навчання.

Психологічна стійкість є складною і всеосяжною якістю особистості; вона поєднує цілий спектр здібностей, широкий спектр явищ на різних рівнях. При виконанні службової діяльності психологічна підготовка особового складу до охорони громадського порядку є однією з найважливіших виховних тем. Психологічна підготовка персоналу відбувається в процесі службової діяльності та навчання через розробку окремих елементів психологічної підготовки працівників [33, с. 45]. Йдеться про систематику основних життєвих принципів і цілей, домінуючих мотивів, поведінки та реакцій у типових ситуаціях.

Плани навчання включають елементи психологічної підготовки особового складу через формування моделі майбутніх дій. При організації підготовки особового складу з охорони громадського порядку необхідно звернути увагу на таку якість, як врівноваженість по відношенню до негативних впливів зовнішнього середовища. Відсутньою ланкою в комплексі професійної підготовки є навчання методам саморегуляції психічних станів. Тому в якості рекомендації щодо підготовки кадрів правоохоронних органів пропонується доцільність і можливість навчання методам саморегуляції.

Вирішальну роль у підготовці кадрів правоохоронних органів відіграють внутрішні чинники, оскільки вони передусім забезпечують необхідний рівень

викладацької та професійної підготовки в контексті формування підрозділів правоохоронних органів. Основними внутрішніми факторами, що впливають на виховання та підготовку працівників охорони громадського порядку, є їх високий моральний дух, глибоке знання навчальної дисципліни, володіння сучасними освітніми технологіями, висока методична майстерність та педагогічна компетентність у роботі з навчальними матеріалами.

При аналізі негативного досвіду слід поставити такі питання, як негативні наслідки, що виникли під час його реалізації, обставини, що призвели до негативних наслідків при виконанні завдання, а також відповідні заходи для подальшого уникнення негативних наслідків. Зважаючи на те, що завдання та навчальні цілі залежать від типу уроку, методика проведення кожного з них має свої особливості. Крім того, рекомендовано використовувати офіційні приклади, які висвітлюють проблему теорії та практики виконання службових обов'язків працівниками охорони громадського порядку.

При проведенні курсів важливо вирішити завдання розвитку тактичного мислення співробітників, активізації пізнавальної діяльності та розвитку їх аналітичних здібностей. Приклади з досвіду служби можуть стати основою виховної діяльності та обґрунтувати теоретичні положення службової діяльності працівників правоохоронних органів. Велике значення має вміння продемонструвати у зрозумілій формі, що дозволяє максимально засвоїти навчальний матеріал, вміння готувати працівників відповідно до сучасних умов і вимог [18; 26].

У період підвищення якості навчання та його методичної розробки великого значення набуває участь у цьому процесі офіцерів охорони громадського порядку та повне використання напрацьованої багаторічним досвідом системи навчання. Певні чинники характеризують високий рівень професійної підготовки працівників правоохоронних органів із службово-професійних дисциплін, який неможливий без достатньої базової загальної освіти та бажання оволодіти навчальним планом на високому рівні.

Основна складність даної проблеми полягає в тому, що охоронці громадського порядку повинні досягти необхідного рівня засвоєння навчального матеріалу після занять. Освітня діяльність, удосконалення форм її застосування та порядку виконання службових завдань, нормативної бази також потребують підвищення якості навчання. Нагальною є потреба пошуку нових підходів до управління та методів навчання, які забезпечать відповідність кваліфікаційним вимогам персоналу охорони громадського порядку в сучасних умовах.

Нами запропоновано комплекс механізмів публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку, а саме, правового, комунікативного, організаційного, соціального та мотиваційного, які передбачають на партнерських засадах у підрозділах з охорони громадського порядку освітню і виховну діяльність за участю публічної влади та неурядових організацій з формування ціннісних орієнтацій під час професійної підготовки службовців.

Мотиваційний механізм базується на дотриманні органами публічної влади соціально-економічних гарантій для самореалізації службовців формувань у сфері забезпечення громадського порядку, а також розширення можливості участі у суспільно-політичному житті держави. Соціальний механізм базується на функціонуванні соціального партнерства для реалізації державної гуманітарної політики у закритому середовищі, реалізацію напрямів державної політики соціальної адаптації службовців та забезпеченні повноцінного дотримання соціальних стандартів для службовців враховуючи особливості діяльності підрозділів у сфері охорони громадського порядку.

Правовий механізм базується на реалізації нормативно-правової бази, яка регламентує удосконалення державної гуманітарної політики через контроль за виконанням законів та нормативно-правових актів у сфері охорони громадського порядку.

Комунікативний механізм базується на вільному доступу службовців до відкритої інформації щодо політичного розвитку України, забезпеченні для

службовців органів правопорядку громадянської освіти для їх всебічного розвитку та координацію з соціумом.

Організаційний механізм базується на розробці та здійсненні соціальних партнерських проектів щодо сприяння освітньо-виховній діяльності серед службовців органів правопорядку, застосуванні соціально-комунікативних технологій суспільно-громадського контролю за діяльністю командуючого складу формувань у сфері забезпечення громадського порядку, зосередженні матеріальних ресурсів органів публічної влади у функціонуванні окремих підрозділів на необхідних напрямках громадської безпеки.

Отже, ефективною стороною зазначених пропозицій є те, що навчання та виховання службовців включає вивчення, як теоретичних основ, так і практичне виконання посадових обов'язків.

3.2. Впровадження механізмів взаємодії публічної влади та неурядових організацій у виховних процесах органів правопорядку

На характер розвитку соціокультурного потенціалу персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку як специфічної професійної групи впливає загальна соціально-економічна ситуація в суспільстві, а також тенденція розвитку держави в цілому. Економічна стабілізація призводить до формування фінансових ресурсів, які дозволяють різко підвищити рівень життя персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, а також створити умови саморозвитку їх соціокультурного потенціалу.

Здійснюється розвиток соціокультурного потенціалу оновленого типу, що зумовлюється тим, що формується система компенсації та зростання доходів, модернізується система соціального захисту персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку. Також відбувається прогресивне оновлення соціальної сфери підрозділів із забезпечення громадського порядку, а саме освіти, охорони здоров'я, оптимізуються процеси цільового професійно-освітнього розвитку соціокультурного потенціалу службовців.

Сучасний етап трансформації соціальної системи характеризується низкою змін, визначених модернізацією всіх сторін життєдіяльності персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку. Даний етап дозволяє виявляти та долати на ранніх стадіях стан напруженості у структурах суспільства, що передбачає збільшення інвестицій у соціокультурний потенціал службовців. Одночасно слід зазначити, що реалізація етапу трансформації соціальної системи персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку визначили прояв переважно соціально-економічних перетворень у суспільстві.

На сучасному етапі соціальні трансформації персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку зумовлюють рішучі зміни, що включають трансформацію всіх сторін життєдіяльності службовців. Здійснюється утворення якісно нових механізмів виховного та освітнього розвитку та саморозвитку соціокультурного потенціалу персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку. Професійна діяльність службовців набувають якісно нового вигляду, на практиці розширюється матеріальна підтримка та захисту сім'ї службовців органів правопорядку [50].

Сучасні умови військового вторгнення підвищили вимогливість до соціокультурного потенціалу персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, тобто сьогодні головне якісні інтелектуально-освітні перетворення, формування творчого потенціалу суб'єктів, що діють в підрозділах із забезпечення громадського порядку. Перед освітньою системою також стоїть завдання щодо формування якісно-нового соціокультурного потенціалу службовця, який якщо здійснює постійний розвиток повинен мати матеріальне забезпечення, що має постійно зростати.

Служба в підрозділах із забезпечення громадського порядку в сучасних умовах повинна розглядатися як специфічний вид професійно-трудова діяльності, що забезпечує високий рівень життя самим службовцям. В нових умовах важливий перехід до нового механізму підвищення рівня життя персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, а саме,

забезпечення сталого зростання та своєчасних інфляційних компенсацій грошового забезпечення.

Сьогодні важливим є забезпечення розширеного відтворення соціокультурного потенціалу, оптимізація системи індексації грошового забезпечення в інфляційних умовах, досягнення постійного зростання рівня життя відповідно до підвищення якості життя населення України та посилення диференціації грошового забезпечення персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку з форм та практик виконання професійної діяльності.

Сьогодні актуалізована уніфікація та спрощення технологій розрахунку грошового забезпечення персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку різного звання та посад, посилення обліку фінансових надбавок щодо специфічних умов та місця проходження професійної діяльності, подання додаткових компенсаційних виплат та наявність специфіки умов та місця проживання сім'ї службовця, обмеження політичних, соціальних, соціокультурних прав та свобод сім'ї та використання додаткового преміального грошового окладу при початковому укладанні чи переукладанні службово-трудового договору [50].

На сучасному етапі Уряд здійснює стратегію відродження базових національних цінностей та традицій у всіх сферах суспільства. У цьому контексті патріотичне виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку стає найважливішим чинником, її національної безпеки та сталого розвитку. Значно більше уваги стало приділятися у період військової агресії на території України до виховної роботи з курсантами, де пріоритетне місце займає впровадження у педагогічний процес інноваційних методів формування патріотичних аспектів [62, с. 9-10]. У педагогічному співтоваристві здійснюється активний пошук підходів до інноватизації патріотичного виховання молоді, в яких враховуються сучасні соціальні, економічні, політичні та культурні реалії.

В педагогіці під інноватизацією розуміється розробка та впровадження у зміст освіти та в освітній процес нових ідей та компонентів, які мають

підвищити якість навчання та виховання [11, с. 78]. Як важливі напрями інноватизації освіти персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку можна розглянути підвищення педагогічної майстерності викладачів-офіцерів, організацію освітнього процесу в інноваційній парадигмі, впровадження елементів комунікаційного менеджменту в освітній процес.

Мета державної гуманітарної політики у сфері патріотичного виховання характеризується як створення умов для підвищення у громадян відповідальності за долю країни, консолідації суспільства, для забезпечення безпеки та сталого розвитку держави, виховання у підростаючих поколіннях поваги до історії та культури України, активної життєвої позиції службовців. Удосконалення виховання як педагогічного процесу персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку слід здійснювати з позицій системного та комплексного підходів на рівні всіх його компонентів цілей, завдань, суб'єктів, змісту, технологій та результатів.

На цільовому рівні важливо узгоджувати заплановані результати з цілями інших напрямів виховання духовно-морального, громадянського, фізичного, екологічного. Аналізуючи мету патріотичного виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку необхідно приділяти більше уваги педагогічній теорії та практиці формуванню в молоді патріотичної позиції, тому що патріотизм проявляється, насамперед, у вчинках та соціальній активності патріотичної спрямованості.

Треба зазначити, що формування особистості здійснюється у трьох найбільш значущих сферах – у свідомості, відносинах та діяльності, отже, в освітніх програмах, навчально-методичних матеріалах простежується обмеження сфери виховання формуванням свідомості та почуттів, тоді як ці питання, пов'язані з діяльнісним компонентом цього напрямку виховання, представлені на цільовому рівні недостатньо чітко. При цьому виникає потреба посилити практико-орієнтовану спрямованість виховання надання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку можливості

реалізувати сформовані знання, вміння, навички, відносини у соціально-значущої діяльності.

Реалізація концептуальної ідеї про надання процесу виховання суб'єкт-суб'єктного характеру з метою створення сприятливих умов для активної участі у формуванні власних патріотичних якостей та перетворення впливу педагога на особистість вихованця у творчу взаємодію є одним із напрямів його інноватизації в підрозділах із забезпечення громадського порядку. Велике значення для виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку мають також необхідність комплексного підходу до відбору змісту освіти в навчальних дисциплінах для актуалізації в ньому патріотичних ідей та успішного вирішення завдань виховання і міждисциплінарна інтеграція як координація та об'єднання зусиль педагогів для ефективного досягнення поставленої мети на основі використання активних форм, методів та засобів навчання та виховання.

Значні можливості підвищення ефективності персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку виховання надає компетентнісний підхід, можна виділити низку переваг компетентнісного підходу як важливого інструменту виховання службовців. Зокрема, це забезпечення ефективного формування не лише знань, умінь та навичок, а й загальнокультурної, соціальної та професійної компетентності персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку та чітке визначення очікуваних результатів навчання та виховання на підставі формулювання у навчальних програмах та курсах конкретних показників того, що ті, що навчаються повинні знати, вміти які здібності опанувати [67, с. 160-161].

Вагоме значення має розвиток персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку саме у тих, хто навчається готовності використовувати набуті знання у практичній діяльності, внаслідок чого пріоритет у педагогічному процесі віддається проектним, імітаційно-моделюючим, дослідницьким, інформаційним, ігровим технологіям та формування

метапредметних, універсальних компетенцій, якими необхідно володіти в епоху глобалізації та інформатизації.

Соціальна вимога до освітньої підготовки персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку демонструється в сукупності взаємопов'язаних ціннісно-сміслових орієнтацій, знань, умінь, навичок та практичного досвіду, необхідних для здійснення особистісно та соціально значущої діяльності. У свою чергу, важливим є прийняття та освоєння фахівцем сукупністю особистісних якостей службовця, що включає ціннісно-сміслові орієнтації, відносини, знання, уміння, навички, здібності, зумовлені досвідом його діяльності у певній соціально та особистісно значущій сфері.

Сформованість освітньо-виховних процесів створює передумови для продуктивної професійної діяльності персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку. Насамперед це загальнокультурні, інформаційні, комунікативні, ціннісно-мислеві, навчально-пізнавальні, соціально-трудова компетенції особистісного самовдосконалення, вони служать основою розробки соціальних, цивільних і патріотичних компетенцій у сфері освіти. Важливим є визначення поняття цивільно-патріотичної компетенції, як здатності особистості бути активним громадянином своєї держави, брати участь у розвитку та зміцненні її могутності, мати позитивні цінності та якості, виявляти готовність і здатність захищати інтереси Вітчизни.

Важливим ресурсом підвищення якості виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку є педагогічний потенціал концепцій, які розробляють теоретичні аспекти патріотичного виховання. В сучасній вітчизняній педагогіці розроблені різноманітні концепції виховання у яких розкривається його мета, завдання та основні напрямки. При цьому ключовим поняттям, який характеризується як основа для формування активної патріотичної позиції молоді, її готовності та здатності до продуктивних дій на благо Батьківщини.

Виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку проявляється як у особистісному, і на соціальному рівнях. На особистісному

рівні патріотизм трактується як інтегративна якість службовця, в якій проявляється сукупність її духовності, громадянськості та соціальної активності, що здійснюється на користь суспільства та держави. Особливість виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку як якості особистості включає патріотичні знання, відповідні переконання і установки, ціннісні орієнтації, а також практичну діяльність на благо громадянського суспільства.

Можна виділити три групи методів, реалізація яких у педагогічному процесі дозволяє формувати у службовців якості, а саме спрямовані на формування свідомості, переконань, поглядів, оцінок; методи, спрямовані на вироблення практичних умінь та навичок у сфері патріотизму; методи формування готовності до вибору мети та способів діяльності [10; 11]. У вихованні службовців важливо більше уваги приділяти таким формам, методам та засобам, які дозволяють включати службовці у творчу, соціально-перетворюючу діяльність.

До таких форм, методів та засобів можна віднести науково-практичні конференції, конкурси творів та рефератів, акції, диспути, фотоконкурси, спортивні ігри, змагання, оборонно-спортивні табори, заходи, присвячені пам'ятним датам вітчизняної історії. Способи підвищення ефективності патріотичного виховання службовців викладено у працях вітчизняних учених, які описують педагогічні умови формування патріотизму у системі вищої освіти у службовій сфері.

Отже, необхідною умовою успішного вирішення завдань виховання є принцип спадкоємності між національними традиціями, що склалися у вітчизняній освіті, та сучасними досягненнями науки. Принцип спадкоємності забезпечує можливість організувати процес виховання в контексті стратегічних цілей держави та конкретних завдань вузу у сфері виховання з опорою на такі базові національні цінності, як любов до Батьківщини, до свого народу, його культури, національної самосвідомості, національних інтересів, конституційні права та свободи громадянина, незалежність держави.

Однією з підсистем такого виховання є цілеспрямована виховна діяльність, котра координується на рівні державних органів, громадських об'єднань та неурядових організацій щодо формування у курсантів патріотизму як найважливішої особистісної освіти [39]. У структуру цієї якості, із аналізованої проблеми, є потреба включити почуття відданості своїй Батьківщині, готовність до виконання службового обов'язку із захисту інтересів нашого суспільства та держави. Отже, вирішення завдань виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку має бути пов'язане із пріоритетами професійної підготовки.

У зв'язку з цим як одне з завдань виховання треба визначити формування духовно-моральних і соціальних ціннісних орієнтацій, у тих що навчаються, для становлення та розвитку професійно значущих якостей, моральної та психологічної готовності до службової діяльності, вірності конституційному обов'язку в умовах мирного та військового часу, високої відповідальності та дисциплінованості персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку.

Особливу увагу під час вирішення поставлених завдань є потреба приділити соціальному середовищу, що безпосередньо впливає на розвиток особистості персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, це державні інститути, економічні, культурні та соціально-політичні умови життя, сформовані у суспільстві моральні та правила поведінки, а також національна, культурна, соціально-демографічна специфіка місцевості, де навчається службовець.

Дані чинники значно впливають на процес становлення особистості службовця, розвиток його духовно-моральних і патріотичних якостей і переконань. Громадянином молода людина стає як під впливом довкілля, життєвих умов, так і під впливом безпосередньої цілеспрямованої взаємодії з педагогами та іншими працівниками навчального закладу, діяльність яких спрямовано на створення сприятливих умов для формування у персоналу

підрозділів із забезпечення громадського порядку переконань, умінь, досвіду практичної діяльності.

Відповідно, інноваційні ідеї виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку повинні розкриватися у змісті освіти та в освітньому процесі на підставі взаємозв'язку традицій та новітніх досягнень педагогічної науки. Основою змісту виховання мають бути позитивні традиції, до яких належать єдність службового та духовно-морального виховання, повага до героїчного минулого України, врахування позитивних моральних якостей особистості вирослими ставлення командирів до своїх підлеглих, добросовісне виконання службового обов'язку.

До інноваційних ідей, які мають бути відображені у змісті освіти персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку треба віднести громадянськість, надкласовість, надпартійність, загальноукраїнську ідентичність, гуманне ставлення до суспільства, людей, себе, соціальну активність, пріоритет громадсько-державних інтересів над особистими.

До цих інноваційних ідей необхідно додати такі положення, як дотримання майбутніми офіцерами конституційних обов'язків з урахуванням сучасної геополітичної ситуації, соціальну компетентність майбутніх офіцерів, солідарність з інтересами українського народу, повагу до інших культур та їх носіїв, ініціативність до творчості у професійній діяльності [57].

Інноваційний підхід до організації педагогічного процесу передбачає комплексне використання традиційних та інноваційних форм, методів та засобів виховання. Слід зазначити, що багато педагогів-практиків перейшли на інтерактивні та практико-орієнтовані способи виховання, ігноруючи при цьому позитивно зарекомендовані традиційні шляхи та засоби виховної діяльності персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку. Проте, необхідною умовою успішного вирішення завдань виховання є інтеграція у виховну діяльність традиційних та інноваційних методів.

До традиційних методів виховання можна віднести переконання, вправу, заохочення, примус, приклад, отже зазначені методи забезпечують

систематичність та міцність засвоєння службовцями необхідних знань, умінь, навичок у сфері виховання. Інноваційні інтерактивні методи вирішення завдань виховання персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку включають моделювання, алгоритмізацію, творчу інваріантність. Дані методи дають можливість розвивати у службовців творче ставлення до вирішення поставлених завдань, стимулюють суб'єктів виховної діяльності до використання власного досвіду в цій сфері, потребу у вдосконаленні соціальних та професійних компетенцій.

Особливу увагу в процесі трансформації освітнього середовища необхідно приділяти національним особливостям службового колективу. В межах аксіологічного підходу можна виділити пріоритетні напрямки виховання службовців, а саме, науково-теоретичний, інформаційно-роз'яснювальний, педагогічний. Педагогічний аспект трансформації освітнього середовища може бути розширений за рахунок реалізації навчальної, виховної та розвиваючої функцій виховання у змісті освіти та в освітньому процесі.

Адже необхідними умовами виховання службовців є формування та розвиток соціально-значимих цінностей, відродження традиційного почуття громадянської гордості, віротерпимості, поваги до інших народів у процесі навчання та виховання (рис. 3.1.). Як основний результат виховання службовців треба виділити державно-патріотичний світогляд, що характеризується як світогляд, спрямований на самореалізацію і соціально значущу поведінку персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, критеріями якого є любов до сім'ї, рідного краю, служіння Вітчизні, забезпечення її національної безпеки та сталого розвитку, обов'язок і відповідальність, що виступають як вищий сенс життя та діяльності особистості, всіх соціальних груп та верств громадянського суспільства.

Слід зазначити, що сформованість світогляду є найбільш значним результатом виховання, основним обов'язком персоналу підрозділів із

забезпечення громадського порядку є забезпечення безпеки, тому світогляд має розглядатися як складовий компонент його професійного світогляду [242].

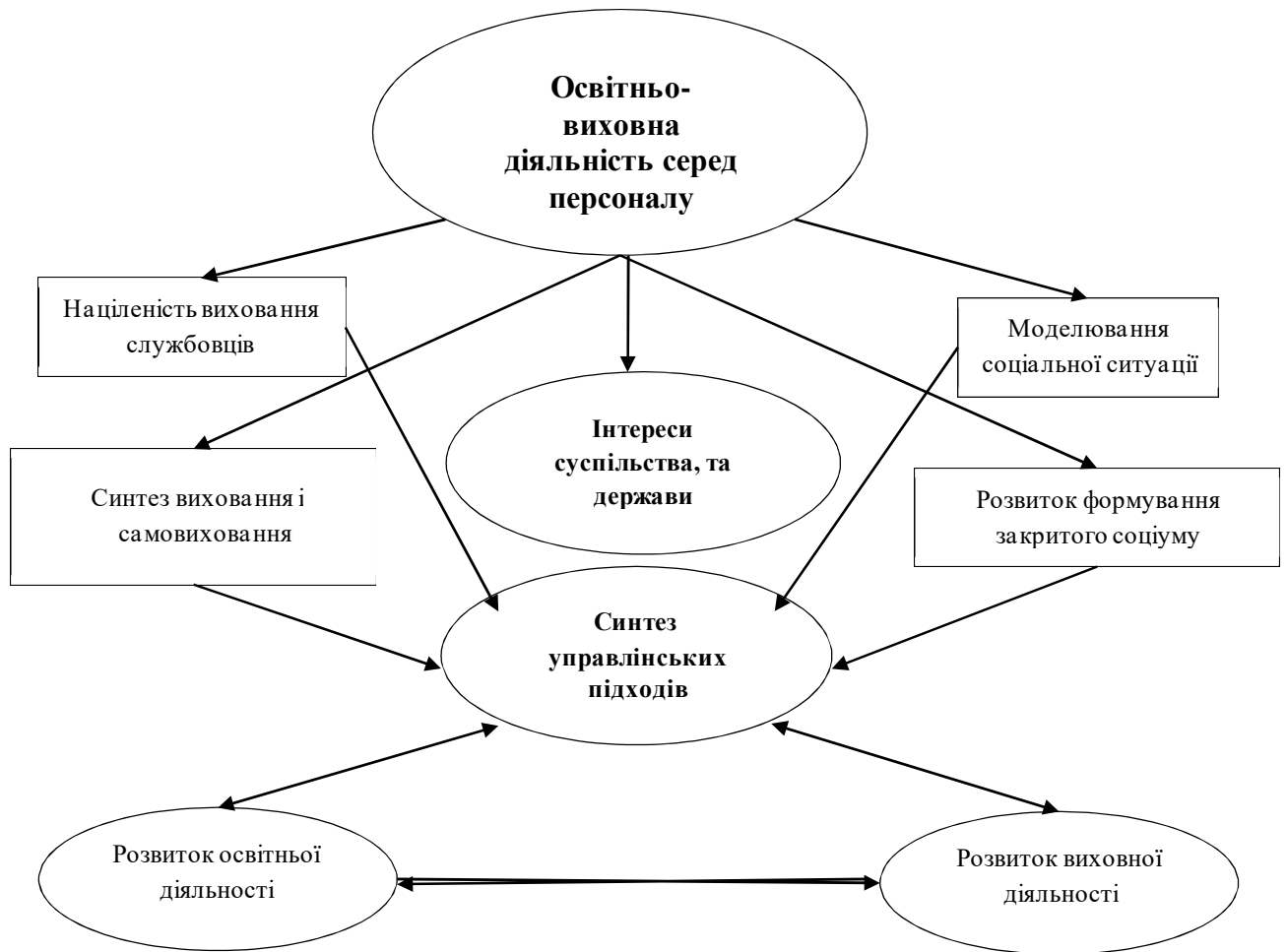

Рис. 3.1. Освітньо-виховна діяльність персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку.

Примітка. Складено автором.

Велике значення становить положення про організацію педагогічного процесу щодо формування у персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку патріотичних якостей у ході реалізації етапів на якому здійснюється актуалізація власної етнічної ідентичності, у межах якого організується соціально значима практична робота з реалізації патріотичної позиції, що виявляється у поведінці й у вчинках, вкладених в освоєння та розвиток духовних цінностей української культури, на якому створюються умови для осмислення себе як громадянина України.

Отже, такий алгоритм організації педагогічного процесу у вирішенні завдань виховання забезпечує розвиток в персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку свідомості, патріотичних почуттів, переконань, формування патріотичної позиції в рамках усвідомлення культурної та загальноукраїнської ідентичності, готовність та здатність до самовираження. Сьогодні важливо здійснювати на основі використання в освітньому процесі діалогових форм організації взаємодії персоналу підрозділів із забезпечення громадського порядку, а саме, інтерактивних лекцій та семінарів, конференцій, колоквіумів, диспутів, круглих столів, які забезпечують актуалізацію особистісних смислів, пошук адекватних рішень у контексті мети та завдань виховання, рефлексію результатів навчальної, позааудиторної та соціально-значущої діяльності у цій сфері виховання.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі вирішено актуальне завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення освітньої та виховної діяльності в процесі підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку на сучасному етапі в Україні. Результати, отримані в процесі дослідження, дають підстави сформулювати наступні висновки:

1. В процесі дослідження узагальнено управлінські підходи публічного впливу на формування освітніх та виховних цінностей у підрозділах органів правопорядку. Освітні та виховні вектори реалізації публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку передбачає перехід до новітніх підходів у цій сфері, а потреби та мотивація службовців мають знаходитися в центрі уваги, що дозволить значно активізувати процес становлення пріоритету соціальної відповідальності. Для формування управлінських підходів публічного впливу було проведено аналіз проблем молодшої особистості та її соціальної активності, дослідження структури та функцій органів публічної влади у політиці освітньої та виховної діяльності. Актуалізувало дослідження з'ясування принципів публічного управління в контексті реалізації освітньої та виховної діяльності серед службовців органів охорони громадського порядку, порівняння нормативно-правових актів в контексті тенденцій розвитку нормативно-правової бази у сфері охорони громадського порядку. Освітні та виховні процеси у формуваннях з охорони громадського порядку повинні уособлювати ефективну імплементацію гуманітарних цінностей у повсякденність служби, а органи влади забезпечувати створення сприятливих умов, за яких реалізується цілеспрямований публічний вплив на об'єкт управління. Система гуманітарних стандартів в органах забезпечення правопорядку зможе врегульовувати ціннісні погляди у службовців, спрямовані на трансформацію базових уявлень і усвідомленим ставленням до своїх обов'язків.

2. Проаналізовано існуючі стандарти з охорони громадського порядку в контексті внутрішньої політики держави на сучасному етапі в Україні. Запропоновано перспективні пропозиції щодо напрямів удосконалення публічної політики з удосконалення організаційно-правової регламентації публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку. Актуалізують роботу й сучасна військова агресія, геополітичні виклики, міжнародний тероризм, гібридні та інформаційні війни, які потребують своєчасного вирішення низки проблем як у теоретичному, так і практичному аспектах, створення ефективної системи підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку. Питання формування основоположних засад підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку повинні стати невід'ємною частиною внутрішньої політики держави, мати окреслену програму та стратегію реалізації. У цьому контексті європейська інтеграція України, набуття Україною статусу кандидата у члени ЄС, динамічна співпраця з НАТО, військове співробітництво із міжнародними партнерами зумовлюють підвищення стандартів охорони громадського порядку відповідно до принципів західної демократії.

3. Визначено сучасні особливості функціонування формувань з охорони громадського порядку у забезпеченні освітніх стандартів для службовців. Освітні та виховні вектори реалізації публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку передбачає перехід до новітніх підходів у цій сфері, а потреби та мотивація службовців мають знаходитися в центрі уваги. Базові принципи публічного управління у гуманітарному контексті при підготовці персоналу у сфері охорони громадського порядку повинні полягати у мотивації служби в органах правопорядку, актуалізації освітньо-виховної ролі соціуму, окресленні ціннісного базису виховних процесів у підрозділах охорони громадського порядку.

4. Охарактеризовано організаційно-правові засади публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку в

Україні. Організаційно-правові засади у реалізації освітньої та виховної діяльності при підготовці персоналу у сфері охорони громадського у зв'язку, пов'язані із трансформацією соціально-економічних факторів повинні стати платформою для реалізації ефективних рішень на всіх рівнях публічного управління з його науково-теоретичним обґрунтуванням. Теоретичні підходи до системного аналізу підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку було застосовано через фактор актуалізації педагогічного, етичного, мотиваційного, психологічного, морального та функціонального напрямів і створення на їх основі єдиного комплексного базису, особливостями якого є системний підхід освітнього та виховного вектору підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку в галузі публічного управління.

5. Запропоновано комплекс механізмів реалізації публічного управління освітньо-виховної підготовки персоналу з охорони громадського порядку. Відповідно до поставлених завдань у дослідженні надано практичні рекомендації для органів публічної влади з удосконалення освітньої та виховної діяльності в процесі підготовки персоналу у сфері охорони громадського порядку на сучасному етапі в Україні. Отже, запропоновано комплекс механізмів реалізації публічного управління підготовкою персоналу у сфері охорони громадського порядку, а саме, правових, комунікативних, організаційних, соціальних та мотиваційних, що передбачають на партнерських засадах у підрозділах з охорони громадського порядку освітню і виховну діяльність за участю публічної влади і неурядових організацій щодо формування ціннісних орієнтацій під час професійної підготовки службовців у формуваннях забезпечення правопорядку

6. Вивчено значення впливу освітньої та виховної підготовки на процеси формування цінностей у персоналу підрозділів органів правопорядку. Істотні зміни у внутрішній політиці держави, які зумовили необхідність посилення охорони громадського порядку, численні проблеми, детерміновані сучасним рівнем освіти та виховання молоді в Україні зумовлюють актуалізацію впливу на формування цінностей у сучасної молоді. Формування моделі взаємодії

органів публічного управління та неурядових організацій у реалізації державної гуманітарної політики під час підготовки персоналу спеціалізованих формувань може проходити шляхом перенесення центру ваги регламентних норм підготовки молоді на новітні форми суспільного діалогу через призму функціонування доступних освітніх платформ для додаткового самостійного навчання та саморозвитку із дотриманням засад гуманітарної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. І., Ситник Г. П., Шевченко М. М. та ін. Глобальна та національна безпека: підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. К.: НАДУ, 2016. 748с.
2. Агаєв Н. А., Коқун О. М., Герасименко М. В., Пішко І. О., Лозінська Н.С. Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням: метод. посіб. К.: ФОП Маслаков, 2018. 156 с.
3. Агапова О. Міжнародне співробітництво як чинник вдосконалення діяльності Національної гвардії України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 12. С. 131-135.
4. Агеева О. Порівняльна характеристика особливостей соціально-економічного та політичного становища молоді Донецької області (на основі матеріалів соціологічних досліджень). *Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія і політологія*. 2011. Вип. 2. С. 110-116.
5. Андрес А., Романчук С., Афонін В., Лесько О., Дунець-Лесько А. Сучасні технології формування методичної готовності командирів підрозділів до проведення форм фізичної підготовки. *Український журнал медицини, біології та спорту. Серія: Фізичне виховання і спорт*. 2017. № 6 (9). С. 5- 10.
6. Баранівський В Ф., Тарасенко О. В. Система військово-патріотичного виховання курсантів вищого військового навчального закладу. *Військова освіта*. 2015. С. 25-33. URL: <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/view/198857/199671>
7. Баранова А. В. Державна виховна політика як складова політичної діяльності держави. URL: www.ukrreferat.com/index.php?referat=76076
8. Белай С. В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Нац. акад. НГУ, 2015. 348 с.
9. Ващенко Г. Виховання волі і характеру. Частина перша. Лондон:

Видавництво спілки української молоді, 1952. 256 с.

10. Військова психологія і педагогіка: підручник / за ред. Л.А. Снігур. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2010. 576 с.

11. Військова психологія та педагогіка: інноваційний підхід: підручник у 2 ч. / за заг. ред. С. Д. Максименко. К.: НУОУ, 2012. Ч. 1. 472с.

12. Військова служба правопорядку у Збройних Силах України: зб. нормативно-правових актів (станом на 1 березня 2007 р.) / за заг. ред. Ю.Є. Шаповала. К.: Юрисконсульт, 2007. 354 с.

13. Вітченко А. О., Осьодло В. І. Розвиток системи вищої військової освіти України в контексті сучасних трансформаційних змін. *Наука і оборона*. 2019. № 2. С. 44-50.

14. Гапеева О. Л., Кравчук О. І. Упровадження інформаційних технологій у самостійну роботу курсантів і студентів ВВНЗ – порядок організації та проведення. *Педагогіка вищої та середньої школи*: зб. наук. пр. Кривий Ріг: КНПУ, 2012. С. 54-58.

15. Гончарук М., Музиченко Д., Швалючинський В. Шляхи удосконалення підготовки фахівців, діяльність яких пов'язана зі збройним захистом держави. *Військова освіта*. Київ: НУОУ, 2018. № 1 (37). С. 81-92.

16. Горбач Д. О. Деякі питання організації діяльності військових формувань держави з правоохоронними функціями та можливості його використання в Україні. *Вісник ХНУВС*. 2014. № 4 (67). С. 25-34.

17. Горбач Д. О. Досвід організації діяльності військових формувань держави з правоохоронними функціями та можливості їх використання в Україні. *Вісник ХНУВС*. 2014. № 4 (67). С. 25-34.

18. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в освіті. Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. С. 364-365.

19. Демидко Д.Л. Ідеологічна обґрунтованість державної політики національної ідентифікації в контексті соціально-політичної стабілізації в

Україні на сучасному етапі. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування: електронне наук. фах. вид. ХНТУ. 2019. №1.*

20. Демидко Д.Л. Концепція публічного управління у державній гуманітарній політиці в Україні на сучасному етапі. *Сучасна парадигма публічного управління: матеріали I міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 17-18 жовтня 2019 р.).* Львів, 2019. С. 236-239.

21. Денисюк С. Ф. Громадський контроль за діяльністю правоохоронних органів: організаційно-правові засади. *Право і безпека. 2009. № 3. С. 39-42.*

22. Дзьобань О. П., Мануйлов Є. М. Правове виховання як засіб правової соціалізації: філософсько-правові аспекти. *Проблеми законності: респ. міжвідом. наук. зб. X.: Нац. юрид. акад. України, 2009. Вип. 100. С. 407-416.*

23. Дубінчак В. М. Правоохоронна діяльність: сутність, суб'єкти, засоби забезпечення (теоретико-правовий аспект): автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2010. 20 с.

24. Єршова В. Педагогічні проблеми підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України на сучасному етапі. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки / гол. ред. О. В. Діденко. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2017. № 3 (10). С. 72-83.*

25. Єршова В. О. Педагогічна технологія формування готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до взаємодії під час міжнародних миротворчих операцій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2021. № 76. Т. 1. С. 119-123.*

26. Жалдак М. І. Система підготовки вчителя до використання інформаційно- комунікаційних технологій в навчальному процесі. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 2: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. 2011. № 11. С. 13-15.*

27. Зозуля Є. В. Співпраця МВС з міжнародними інституціями та

організаціями в реалізації програм реформування правоохоронної системи України та приведення її у відповідність до європейських стандартів. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2011. № 3. С. 10-17.

28. Івахненко О. Г. Кодекс честі офіцера як поєднання правових і моральних цінностей. *Практична філософія та правовий порядок*: зб. наук. статей. Харків, 2000. 342 с.

29. Капелюшний С.А. До питання обґрунтування вимог до представника сержантського складу Національної гвардії України. *Участь правоохоронних органів та військових формувань України у забезпеченні громадської безпеки*: зб. тез III Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 29 лист. 2018 р.). Харків: НАНГУ, 2018. С. 43-45.

30. Капелюшний С. А. Обґрунтування системи багаторівневої підготовки сержантського та старшинського складу Національної гвардії України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2019. № 12. С. 104-109.

31. Ковтун Ю. В. Патріотичне виховання військовослужбовців як основа становлення української національної еліти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. Вип. № 1.

32. Козловець М. А. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 558 с.

33. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С. та ін. Психологічна робота з військовослужбовцями – учасниками АТО на етапі відновлення: методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.

34. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України: Наказ МОН України від 29.07.2019 р. № 1038. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>

35. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо її реалізації до 2025 року: Наказ Міністерства освіти

і науки України від 06 червня 2022 року № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#n12>

36. Кріцак І. В. Правоохоронна функція держави та її вплив на формування функції надання послуг населенню органами внутрішніх справ України. *Форум права*. 2009. № 3. С. 365-372.

37. Кузнецов Ю. Психологи для учасників АТО. *Військо України*. 2014. № 9 (168). С. 30-35.

38. Лавніченко О. В., Годлевський С. О., Чухлатий А. В., Гармаш В. П., Волков І. М. та ін. Тактичні прийоми і способи дій формувань Національної гвардії України з припинення масових заворушень: посіб. Харків: НАНГУ, 2019. 134 с.

39. Луцьков А., Харахаліль Л. Внутрішні війська – елітні формування Воєнної організації української держави. *Укр. нац. ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2008. Вип. 20. С. 95-99.

40. Московець В. І. Поняття та значення правоохоронної функції держави. *Право і безпека*. 2011. № 2. С. 7-11.

41. Мотика С. М. Виховання патріотизму учнівської молоді в умовах військового ліцею: дис. ... канд. педагог. наук: 13.00.07. Київ, 2019. 280 с.

42. Назар Ю. С. Взаємодія органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 160 с.

43. Осипенко С. М., Зозуля А. В., Синиця В. М. Управління формуванням професійної компетентності випускників вищих військових навчальних закладів. *Честь і закон*. 2021. № 1 (76). С. 133-139.

44. План реалізації Концепції розвитку професійного сержантського і старшинського складу Національної гвардії України: Розпорядження Головного управління Національної гвардії України від 29.12.2018 р. № 27/1/4-9060. Київ: ГУ НГУ, 2018.

45. Подорваний В. К. Механізми державного регулювання соціального

розвитку закладів вищої освіти з специфічними умовами навчання: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Харків, 2019. 222 с.

46. Полторак С. Т. Контроль як функція державного управління освітньою діяльністю у ВНЗ Збройних Сил України. С. 26-31.

47. Поляков Ю. С. Деякі особливості управління Збройними Силами України на сучасному етапі розвитку української держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 20. Ч. 1. Т. 3. Ужгород: 2012. С. 186-189.

48. Приходько І. І., Колесніченко О. С., Мацегора Я. В. та ін. Психологічний супровід службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України в екстремальних умовах. *Честь і закон*. 2014. № 3. С. 68- 74.

49. Про вдосконалення організації роботи з особовим складом у Національній гвардії України: директива командувача Національної гвардії України від 26.06.2017 р. № 15. Київ: ГУ НГУ, 2017.

50. Про затвердження Інструкції про умови виплати грошового забезпечення та заохочення військовозобов'язаних та резервістів Національної гвардії України: Наказ МВС України від 4 червня 2014 р. № 639. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0851-14>

51. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

52. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 р. № 1363-XIV в редакції від 26 жовтня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#top>

53. Про оборону України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/876-18>

54. Про положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Національної гвардії України: Указ Президента України від 10 серпня 2012 року № 470/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470/2012#Text>

55. Про схвалення Концепції розвитку Національної гвардії на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 100-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-2017>

56. Публічне управління та національна безпека: монографія / за ред. д-ра іст. наук., проф. А. М. Михненка і д-ра екон. наук., доц. Н.М. Грущинської. Київ : НАУ, 2019. 340 с.

57. Пурнак В. П. Державне регулювання педагогічно-виховної діяльності у закладах вищої освіти на основі суспільно-владної взаємодії в Україні. *Становлення публічного адміністрування в Україні*: матеріали XI конф. студ. та мол. учених за міжнар. участю. (Дніпро, 8 травня 2020 р.). Дніпро, 2020. С. 309-310.

58. Пурнак В. П. Особливості державної гуманітарної політики в освітньо-виховній сфері армійського середовища в Україні. *Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (Маріуполь, 20-21 травня 2020 р.). Маріуполь, 2020. С. 241-243.

59. Пурнак В. П. Особливості державної політики соціалізації військовослужбовців у трансформаційних суспільствах на сучасному етапі. *Реформування процесів публічного управління в сфері освіти та науки України у глобалізаційному та інформаційному суспільстві*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (Переяслав, 29 жовтня 2021 р.). Переяслав, 2021. С. 236-239.

60. Пурнак В. П. Публічне управління у сфері охорони громадського порядку та громадської безпеки в інтересах суспільства і держави. *Сучасна парадигма публічного управління*: зб. тез III міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, Івано-Франківськ, 19-20 жовтня 2021 р.). Львів, Івано-Франківськ, 2021. С. 251-254.

61. Пурнак В. П. Регуляторна функція держави у трансформації сучасних управлінських підходів щодо педагогічно-виховних процесів у Національній гвардії України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. Вип. 20. С. 126-129.

62. Пурнак В. П., Пронюк Ю. Н. Інноваційні підходи в державному регулюванні сфери соціалізації студентської молоді: трансформація у виховній діяльності закладів освіти в Україні. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2020. № 2 (70). С. 8-13.

63. Романовський Я. Історичні витoki формування патріотизму особистості у збройних силах України. *Держава та армія: зб. наук. пр.* Львів, 2008. № 634. С. 180-187.

64. Ромін А. В., Ященко О. А. Державна політика щодо формування виховного процесу у вищих навчальних закладах з особливими умовами навчання. С. 345-353. DOI:10.5281/zenodo.1240846.

65. Садковий В. П. Розвиток державного управління у сфері професійної підготовки кадрів професійної підготовки кадрів цивільного захисту: теорія, практика, механізми: монографія. Миколаїв: Ємельянова Т. В., 2014. 343 с.

66. Саух П. Ю. Пошук себе: алгоритм особистісного самовизначення в структурі становлення особистості. *Актуальні проблеми сучасної філософії та науки у глобалізованому світі: зб. наук. праць / за заг. ред. проф. П. Ю. Сауха*. Житомир: Вид-во ФОП Євенок О.О., 2016. С. 4-8.

67. Соловей Д. А., Пурнак В. П. Ефективність механізмів державного регулювання у процесах соціалізації української молоді на сучасному етапі в Україні. *Державне управління у сфері цивільного захисту: наука, освіта, практика: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.* (Харків, 18-19 березня 2020 р.). Харків, 2020. С. 160-161.

68. Телелим В. М., Приходько Ю. І. Військова освіта в системі обороноздатності держави: проблеми, світові та національні тенденції розвитку. *Військова освіта*. 2013. № 2. С. 3-19.

69. Федоренко В. В. Військово-правове виховання військовослужбовців Збройних сил України: соціально-філософський аналіз: автореф. дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.03. Житомир, 2016. 24 с.

70. Фінін Г. І. Інформаційні технології у громадянському, патріотичному та військово-патріотичному вихованні. *Науковий вісник. Серія «Філософія»*.

Харк. Нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків: ХНПУ, 2012. Вип. 39. С. 203-211.

71. Fang R., Duffy M. K., Shaw J. D. The Organizational Socialization Process: Review and Development of a Social Capital Model. *Journal of Management*. 2011. 127 p.

Виконав: студент
магістратури за
спеціальністю 281
Публічне управління та
адміністрування заочної
форми навчання

_____Олександр СТЕПАНИШИН

Науковий керівник:
професор кафедри
публічного управління та
адміністрування,
д.держ.упр., доцент

_____Володимир КОПАНЧУК

**Робота допущена до
захисту:**
завідувач кафедри
публічного управління та
адміністрування,
д.держ.упр., професор

_____Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ